

Inatsisartut Ombudsmandiat 2019-imi ukiumoortumik nalunaarut

Inatsisartut Ombudsmandiat

Noorlernut 53

Postboks 1606

3900 Nuuk

Tlf. +299 32 78 10

Fax +299 32 16 87

post@ombudsmandi.gl

www.ombudsmandi.gl

Ukiumoortumik nalunaarummi inatsisit makku eqqartorneqarput:

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 1. juni 2017-imeersoq Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartarpoq.

Pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-imeersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasoq suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmik taaneqartarpoq.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasoq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmik taaneqartarpoq.

Isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 21. november 2013-imeersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasoq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik taaneqartarpoq.

Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq innarluutilinnik tapersersuisarneq pillugu inatsimmik taaneqartarpoq.

Ukiumoortumik nalunaarut Ombudsmandip nittartagaani www.ombudsmandi.gl-imi PDF-itut aaneqarsinnaavoq.

300-nngorlugu naqiterneqarpoq

Ilusilersuisoq: iCICERO, grafisk produktion Nuuk

Naqiterivik: Johnsen Graphic Solutions A/S

Assit: Franz Amdi Hansen (saqqaa aamma quppernerit 3, 6, 9, 55 aamma 60)

Maliina Lyberth (quppernerit 24, 35 aamma 56)

Kamilla Jensen (quppernerit 23 aamma 48)

Anja Rindom Bøndergaard (qupperneq 36)

Henrik Bach (quppernerit 10, 46, 59 aamma 62)

ISSN: 2245-1382

INATSISARTUNUT

2019-imi ukiumoortumik nalunaarutiga Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 10, imm. 1 innersuussutigalugu matumuuna saqqummiuppara.

Nuuk, april 2020

Vera Leth
Vera Leth

IMAI

1	UKIOQ QAANGIUTTOQ	7
2	ALLAASERISAT	11
	2.1 Aalajangiinerup aviisimi ilanngunneqarnera naammanngilaq – innuttaasut toqqartumik nalunaarfigineqartussaapput.....	11
	2.2 Naammattumik nalunaaruteqarnerup oqartussaasut iluarisimaarneqarnerulersissinnaavai	15
3	AALLAQQAASIUT	25
	3.1 Angallammit angallammut allamut usingiarnissamut akuersissutit nunap ilaani aalajangersimasuni atuuttussatut killiligaanerat suliambut attuumasuteqanngitsumik assigiinngisitsinermik pissuteqanngilaq. Killiliineq amigartumik tunngavilersugaavoq (2019-1).....	25
	3.2 Piffissaq meeqqap angerlarsimaffimmi avataanut inissinneqarsimasup angerlartinneqarnissaanik qinnutigisamik itigartitsineq sioqqullugu suliamik suliarininnermut atorneqartoq akuerineqarsinnaanngitsumik sivisooq (2019-2).....	27
	3.3 Qaasuitsup Kommuniani meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut akuersisitsilluni inissiinerit pillugit sulianik arfinilinnik misissuineq (2019-3).....	28
	3.4 Suliap siusinaartumik pensionisiaqalerumanermit tunngasup ingerlanera kommunip amigartumik ilisimatitsissutigisarsimavaa (2019-4).....	29
	3.5 Naammagittaalliummik Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmut ingerlatitseqqilluni nassiussineq oqartussaassutsimik ilusilersuineq erseqqissaqqullugu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut siunnersuuteqarnissamut pissutissaqalersitsivoq (2019-5).....	31
	3.6 Pisortanit ikiorsiissutinik allannguneq aalajangiineruvoq suliami illua'tungiusumut toqqartumik nalunaarutigineqartussaag (2019-6).....	32
	3.7 Sulianut siusinnerusukkut ukiumoortumik nalunaarutini eqqartorneqarsimasunut malitseqartitsineq.....	33

4	AALLAQQAASIUT	37
4.1	Pigisanik aalaakkaasunik pisinerit tunisinerillu pillugit naammagittaalliuutit Ombudsmandip sulinerani qitiusutut suliassa qarfiup avataaniipput	37
4.2	Itigartitsinerup suliamik suliarinninnerup unitsikkallar neqarneranik suniuteqartikkumaneqannginnera naammagittaalliuutigineqarsinnaavoq	38
4.3	Suliaq nukinginnarluinnartoq	39
4.4	Ombudsmandip sulianik soraarsitsinernut tunngasunik suliarinnittarnera ...	40
4.5	Oqartussaasoq suliamik isummerfiginninnissaminut periarfissaqarsimangikkaangat	41
4.6	Kommunip sammisassaqartitsivimmi paaqqutarinniffimmilu najugaqartussamik inissiineranik misissuineq	42
4.7	Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik pillugu naammagittaalliuut Ombudsmandip ingerlateqqillugu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmut nassiuppaa	43
4.8	Piffissaq Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut suliamik suliarinninnerminnut atugaat	44
4.9	Qimmit pillugit naammagittaalliuut qimmit piginnittaannut nassiunneqarsinnaavoq	45
5	OMBUDSMANDI PILLUGU INATSIMMI § 11 TUNNGAVIGALUGU NALUNAARUTIGINNINNEQ	47
6	MISISSUINERIT	49
7	TIKERAARNERIT ANGALANERILLU	57
8	SULISUT	61
9	KISITSISIT ATORLUGIT TAKUSSUTISSIAT	63

UKIOQ QAANGIUTTOQ

All. ombudsmand Vera Leth

2019 ulapaarfiuvoq

Ukioq 2019 ulappuffiusorujussuuvoq tassami naammagittaalliuitit aatsaat taama amerlatigisut tiguneqarmata.

Ombudsmandeqarfiup naammagittaalliuitit suliat nutaat 193-it 2019-imi pilersip-pai. Sanilliusissutit oqaatigineqarsinnaavoq 2018-imi 126-t 2017-imilu 108-t pilersinneqarsimasut.

Naammagittaalliuitit nutaat taama amerleriartiginerat arlalinnik pissuteqarunarpog. Soorlu innuttaasut Ombudsmandimut qanoq iliorlutik naammagittaalliorsinnaanerit pillugu videoliaq 2018-imi decemberi tamaat KNR-tv-kkut takutinneqaqattaarpoq. Saaffiginissutit qaammat taanna amerleriareerput - 2019-imilu amerliartuinnarlutik.

Tassani aamma ilaavoq suliamik nutaamik www.ombudsmandi.gl-ikkut tamanut saqqummiussisoqaraangat tusagassiorfitsigut nalunaaruteqartarlunga 2019-imi januari-imi aallartissimanera. Tamanna tusagassiorfiit sulianik arlalinnik Atorfeqarfimmi suliarineqarsimasunik 2019-imi eqqartuisarsimanerannik nassataqarpoq.

Inatsisartut Siulittaasoqarfiata Atorfeqarfimmi inatsisilerituumik suli ataatsimik atorfinitsitsisoqaqqinnissaa saaffiginissutit malunnaatilimmik amerlierarujussuarnerat tunngavigalugu akuersissutigaa. Tamatuma piffissap Atorfeqarfimmi sulianik suliarinninnermut atorneqartartup - innuttaasut amerlanerusut naammagittaalliortaleraluurtut - sivitsorpallaannginnissaa qulakkiissagaa qularinngilara.

Ombudsmandi kommunillu

Naammagittaalliortut amerlanerpaartaat kommunit pillugit naammagittaalliortarput. Tamanna kommunit suliarpassuarni innuttaasunut sunniuteqartuni aalajangiisarnerannik siullertut pingaarnertullu pissuteqarunarpog.

Taamaalillunga innuttaasunit kommunimut qinnuteqaatiminnik assigiinngitsunik itigartinneqarsimasunit saaffiginissutit qaammatit tamaasa tigusarpakka. Suliani taak-kunani innuttaasut allakkatigut aalajangiinermik tigusaqarsimanatik oqartarnerat qaqutigoortuunngilaq. Tamanna pisuni innuttaasut allakkatigut aalajangiinermik piu-mallutik erseqqissumik oqarsimagaluarlutik paasissutissiissutigisaanni aamma atuup-pog.

Tamanna tunngavigalugu borgmesterit ataasiakkaarlugit 2019-imi allaffigaakka, allakkatigoortitsisarnerlu, tunngavilersuisarneq, inatsisinut innersuussisarneq naammagittaalliornissamullu periarfissamik ilitersuisarneq pillugit malittarisassat pingaarnertigut nassuiarlugit. Borgmesterillu qinnuigaakka qullersaqarfitik oqaloqatigeqqul-

lugit, allakkatigoortitsisarnerlu pillugu malittarisassat malinneqarnissaat erseqqis-saqqullugu.

Borgmesterinut saaffiginninnera Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannik ukiu-moortumik ataatsimeeqateqarninni ilisimatitsissutigaa.

Inatsisinut Ataatsimiititaliaq aamma ilisimatippara kommuninit paasissutissanik pis-sarsiniarninni apeqqutinulluunniit akissuteqartitsiniarninni nukipparujussuit atortaria-qartarikka.

Suliani pineqartuni kommunit oqaaseqaataat uanga Ombudsmanditut sulininni tun-ngaviit pingaartorujussuit ilagaat. Taamaattumik suliani apeqqutigisakka kommunit akinngikkaangatigit tamanna ajornartorsiuterujussuusarpoq. Kommunit suliani ataa-siakkaani oqaaseqaataat sukumiisuunngikkaangata paasisassaangilluinnaraanga-taluunniit taamaattumillu suliani ataasiakkaani nutaanik apeqquteqarlunga uterfigin-neqqittariaqartarnera tamatuma pissuseqataani ajornartorsiuterujussuusarpoq. Taa-maattoqartarnerata piffissaq suliamik sularinninninnut atugara pisariaqanngitsumik sivisoorujussuunngortikkajuttarpaa.

Kommunit naammagittaalliutigineqartut aqqi oqaaseqaatinni siusinnerusukkut amer-lanertigut ilisarnarunnaarsittarpakka. Periaaseq taanna 2019-imi allanngortippa-ra kommunillu isornartorsiussallugit pissutissaqarfigisutut isigisama aqqi aallaavit-tut tamanut saqqummiuttalerlugit. Kommunilli aqqanik tamanut saqqummiussineq naammagittaalliorup kinaassusiata isertuuttariaqarneranik innarliissasoq naliliiguma paasissutissamik taamaattumik suli ilanngussisassanngilanga.

Suliat kommuni aqqatigut taasaq pillugu isornartorsiullunga oqaaseqaateqarfigisi-masakka arlallit 2019-imi tamanut saqqummiuppakka.

Taamaalilluni Avannaata Kommunua meeraq angerlarsimaffimmi avataanut innissin-neqarsimasoq angerlartinneqarsinnaanersoq isummerniarnerminut piffissamik sivi-suallaamik atuisimasoq sakkortuumik isornartorsiorneqarpoq. Suliami allami Kom-muneqarfik Sermersooq innuttaasoq inuuniarnermut ikiorsiissutisiaanik taanna aala-jangiinermik nalunaarfiginagu ikililerisimanera pillugu isornartorsiorpara. Suliat pingajuanni suliap siusinaartumik pensionisianut tunngasup sivitsuloorunneqartup ingerlasimaneranik Kommuni Kujalliup innuttaasumut naammattumik ilisimatitsissuti-ginnissimanginnera ajuusaarnartorujussuuartut isigalugu oqaatigaara.

Quppernerna tulliuuttuni allarpassuit atuarneqarsinnaapput.

Atuarluarisi.

2.1 Aalajangiinerup aviisimi ilanngunneqarnera naammanngilaq – innuttaasut toqqartumik nalunaarfingineqartussaapput

All. siunnersortit pisortaata Franz Amdi Hansen

Oqartussaasut aalajangiinitik innuttaasunut toqqartumik nalunaarutigisussaavaat. Tunngavik taanna Ombudsmandip 2019-imi oqaaseqaataasa ilaanni sammineqarpoq. Suliaq 2019-6-itut tamanut saqqummiunneqarpoq nalunaarummilu matumani immikkoortumi 3.6-imi eqqaaneqarluni.

Suliami pineqartoq tassaavoq innuttaasup pisortanit ikiorsiissutisiaasa Kommuneqarfik Sermersuumit ikilileriffingineqarsimanerat. Ikililerinerup pisartakkat ikiliasat innuttaasunut tunniunneqarnerat sioqquterujussuarlugu Nuuk Ugeavisimi eqqartorneqarsimanera kommunip suliamik suliarinninnermi innersuussutigaa.

Ombudsmandi suliaq pillugu oqaaseqaammuni inerniliivoq innuttaasooq ikililerisoqar-nissaanik aalajangiinermik oqaasiinnartigut allakkatigulluunniit nalunaarfingineqarsimanngitsoq. Aalajangiineq innuttaasumut nalunaarutigineqarsimannngimmat kommunip tunniuttakkanik ikililerisimanera inatsiseqartitsinermut atuuttumut naapertuuttuunngilaq.

Sunali aalajangiinerua, nalunaarutigineqartussaanelalu qanoq paasisariaqarpa? Tamanna allaaserisami matumani sukumiinerusumik atuarsinnaavat.

Aalajangiinerit suna inatsiseqartitsinikkut atuuttuunersoq atuuttuussanersorluunniit aalajangersartarpaat

Ingerlatsivimmi sulisut ullut tamaasa amerlasoorpassuariarlutik aalajangerniartarput. Taamatut aalajangerit taakkua ilaat – tamarmiunngitsulli – aalajangiinerusarput.

Aalajangiinermik oqartarnej suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 2 pillugu oqaaseqaatini nassuiarneqarsimavoq. Tassani allassimavoq “aalajangiiffingineqarsimasumik” oqarnermi eqqarsaatigineqarpoq sulianik inatsisinut tunngasunik, tassa imaappooq oqaaseqaatissanik, suliaqarneq, taakkunuuna aalajangerniarlugu pisumi pineqartumi [suna inatsiseqartitsinikkut atuuttuunersoq atuuttuussanersorluunniit].”

Aalajangiinerit ingerlatsinermik suliaqarnivik (soorlu atuartsineq aamma meeqqanik paarsineq) aamma pisunut sunniuteqartunik aalajangiinerit (soorlu suliap unitsikkallar-neqarnissaanik aalajangiinerit) eqqarsaatigalugit killissalersorneqarajuttarput.

Ingerlatsinermik inatsiseqartitsinermi aalajangiineq pisortat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu nalinginnaasumik pisarpoq. Tassa imaappoq isumaqatigiissutit assigiinngitsut (aftaler aamma kontrakter) inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu (ass. illumik attartorneq pillugu isumaqatigiissutip (kontraktip) atsi-orneqarneratigut) isumaqatigiissutigineqarsimasut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aalajangiinermik oqartarnertut aalajangiinerunngillat.

Aalajangiinerilli tamatuma saniatigut assigiinngitsorparujussuarnut tunngasuusinaapput. Assersuutigalugu meeraq angerlarsimaffimmi avataanut inissineqassasoq imaluunniit innuttaasoq allagaammik paasitineqarsinnaasoq kommuni aalajangerpat pisumi taamaattumi aalajangiisoqartarpoq. Aamma pisortanit ikiorsiisoqassasoq – ikiorsiissutigineqartareersulluunniit aningaasartaasa amerlassusiinik allanngortit-sisoqassasoq – aalajangernerit aalajangiinerupput.

Oqartussaasoq aalajangiisoq taaguummik “aalajangiineq”-mik nammineq atuinersoq apeqqutaangilaq. Aalajangernerit, itigartitsinerit immikkullu akuersissuteqarnerit aamma aalajangiinerusinaapput.

Aalajangiinerit toqqartumik nalunaarutigineqartussaapput

Oqartussaasup aalajangiinera immiini naammanngilaq. Oqartussaasup innuttaasoq aalajangiinermik aamma nalunaarfigisussaavaa. Inatsiseqartitsinikkut tunngavimmik taaneqartartup manna aamma nassataraa, tassalu aalajangiinerit oqartussaasup aalajangiisup aalajangiinermi pineqartoq suliamilu illua'tungiusut allat toqqartumik ataa-siakkaarlugillu nalunaarfigippagit imarisamittut aatsaat sunniuteqalersinnaasut.

Aalajangiineq eqqortumik nalunaarutigineqarsimanngippat tassani pineqartoq tassaassaaq inatsiseqartitsinermi amigaat annertoq, taamaalillunilu aalajangiineq atuussinnaassuseqassanani.

Tamanna eqqartuussummi 1934-meersumi ilaatigut atuarneqarsinnaavoq. København Belysningsvæsenimi overassistentip suliffini 1. september 1932-mi – akissarsiat tunniunneqarnerisa kingornatigut – qimappaa, qimuttuitsunut Hamborgiliartunut nal. 14:20 ilaajartorluni. Aallarniarnini qullersarisaminut ilisimatitsissutigisimangilaq suliffimminullu takkunnani. Københavnip Aqutsisoqarfia qaammatit marluk affarlu qaangiuttut aalajangerpoq overassistenti suliffimminik qimatsisimasutut isigineqassasoq. Aalajangernerli taanna overassistentimut ullut arlallit qaangiunneranni aatsaat nalunaarutigineqarpoq. Eqqartuussiviit tamatuma kingornatigut aalajangiipput aqutsisoqarfiup aalajangernera soraarsitsinermut naligitinneqarsinnaasoq. Soraarsitsinerli piffissaq overassistentimut nalunaarutigineqarfini aallarnerfigalugu aatsaat sunniuteqalerpoq.

Aalajangiinerit qanoq iliorluni nalunaarutigineqartussaappat?

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit inatsisilluunniit allat aalajangiinerit qanoq iliorluni nalunaarutigineqartarnissaat pillugu ataatsimut aalajangersakkamik ima-qanngillat. Taamaattumik aalajangiinerit oqaasiinnartigut (soorlu oqartussaasup innut-

taasumut sianerneratigut) imaluunniit allakkatigut (soorlu oqartussaasup aalajangiineq pillugu allakkanik innuttaasumut nassiusineratigut) aallaavittut nalunaarutigineqarsinnaapput.

Ingerlatsinermili ileqqorissaarnerup manna nassataraa, tassalu aalajangiineq aalajangiinermi pineqartumut nanertuutaasoq oqaasiinnartigut nalunaarutigineqartuq allakkatigut uppersartariaqartuq, annertuumillu akuliuffiusumik aalajangiinerit pisut qanoq ittuunerat apeqqutaatillugu allakkatigut nalunaarutigineqartariaqartut. Tamatumani saniatigut ingerlatsinermi ileqqorissaarnerup manna aamma nassataraa, tassalu allakkatigut qinnuteqaatit allakkatigut aallaavittut akineqartariaqartut.

Aalajangiinerilli oqaasiinnartigut nalunaarutigineqartut allakkatigut aamma uppersarnerqartussaapput. Taamaalilluni oqartussaasup ilaatigut suliani aalajangiiffigineqartuni pingaaruteqartumik iliuutsit tamaasa pillugit allattuisussaanageranik inatsiseqartitsinermi tunngavik atuuppoq. Tassa imaappoq oqartussaasoq aalajangiinerit oqaasiinnartigut nalunaarutigineqartut tamaasa pillugit allakkiorartussaasoq.

Aalajangiineq qaqugukkut nalunaarutigineqarsimasarpa?

Aalajangiineq aalajangiinermi pineqartumut apuukkuni aallaavittut nalunaarutigineqarsimassaaq. Nalunaarutilli aalajangiinermi pineqartumit ilisimaneqalersimanissaa piimasaqaataaangilaq.

Tassa imaappoq innuttaasup allakkanik oqartussaasup aalajangiineranik imalinnik allakkanik nakkartitsivimmigut tigusaqarsimasup allakkanik ilumut ammaasimanera, atuaasimanera allakkallu imarisaanik paasinnissimanera apeqqutaangilaq.

Piaarinaatsoornikkut paasisaqarneq sunniuteqanngilaq

Aalajangiineq eqqortumik nalunaarutigineqanngippat qanoq pisoqassava? Tamanna aalajangiinermi pineqartumut sunniuteqanngitsoq periaatsip takutippaa. Tamanna aamma atuuppoq aalajangiinerup imarissaa aalajangiinermi pineqartup allatut iliorluni paasisimagaluarpagaluunniit. Tassa imaappoq aalajangiineq aatsaat eqqortumik nalunaarutigineqaruni imarisamisut sunniuteqalersinnaasoq.

Suliaq aalajangiinermit eqqortumik nalunaarutigineqarsimanngitsumut aalajangiinermili pineqartumit aalajangiinerup imarisaanik ilisimasaqalerfigisimasaanut tunngasoq Højsteretsip 1989-imi isummerfigaa. Naatsumik oqaatigalugu eqqartuusummi pineqartuq tassaavoq illuutit Allerød Kommunep inassuteqaateqarnera tunngavigalugu neqeroorutigineqartussanngortitaasimanera. Taamaattumik illuut taanna tuniniarnerqaleruni kommunimut neqeroorutigineqartussaavoq.

Neqeroorutigineqartussanngortitaasimaneq illuummik piginnittup “inioqqatigoorlugu” tusarsimavaa, taamaakkaluartorli illuut kommunimut neqeroorutigeqqaarnagu tunisimallugu. Aatsaat tamatumani kingornatigut kommunip illuummik piginnittoq neqeroorutigineqartussanngortitsisimanermik inatsisikkut piimasaqaatigineqartutut nalunaarfigaa.

Højsteretsimi amerlanerussuteqartut eqqartuusummi ilaatigut oqaatigaat “ingerlat-sinermik inatsiseqartitsinermi tunngaviit nalinginnaasut” manna nassatarigaat, tassalu neqeroorutigineqartussanngortitsisimaneq eqqortinneqassasoq aatsaat piumasaaqatigineqarsinnaasoq neqeroorutigineqartussanngortitsisimaneq inatsisikkut aalajangersarneqartutut nalunaarutigineqarsimaguni. Taamaalilluni illuummik piginnittup illuutit neqeroorutigineqartussanngortinneqarsimaneranik piaarinaatsoornikkut paasisaqarsimaneq illuutit tunisinermut/tuniniaanermut atatillugu neqeroorutigeqqunissaanut kommuniq periarfissaanut sunniuteqanngilaq.

Aalajangiinerit soq nalunaarutigineqartussaappat?

Aalajangiinerit tamarmik immikkut nalunaarutigineqartussaanagerat pisariaqanngitsumik malittarisassarsorniarpallaarsorinarsinnaavoq. Oqartoqarsinnaavoq oqartussaasut aalajangiinernik toqqartumik nalunaaruteqartussaannngitsuugunik piffissamik, aningaasanik allakkallu puussaannik sipaarsinnaagaluartut. Oqartussaasut taamaallaat ataatsimut nalunaarummik inuppasuarnut anngussinnaasumik nassiusiinnarsinnaasuuppata pitsaanerujussuussannginnami?

Taamaattariaqanngilaq. Periaaseq taamaattoq ajornartorsiutissartaqassasoq inatsilerinerup saniatigut takussutissarpassuaraqpoq. Oqartussaasummi aalajangiinernik toqqartumik nalunaarutiginnittassanngitsuuppata innuttaasut aalajangiinermik arajutsisinneqannginnissaminnik kissaateqartut namminneq paasiniaajuartariaqartassammata. Innuttaasut allagarsiivinnik, aviisinik allanillu oqartussaasut qanittukkut aalajangiinerminnik saqqummiussiffigisinnaasaannik alapernaarsuiuartariaqartassapput.

Innuttaasut arlaqassagunarput oqartussaasup imminnut attuumassuteqartunik aalajangiisimaneranik tusagaqanngitsuussut. Innuttaasup aalajangiineq arajutsiguniuk aalajangiinerup imarisaa tunngavigalugu aaqqiussuussinissaminut periarfissani annaasavaa. Ass. pisortanit ikiorsiissutisartup ikiorsiissutit aningaasartai pillugit paasisutissanik tigusaqarsimannngitsup atuinini allannguinermut naleqqussarsinnaassanngilaa. Ikiorsiissutit kukkusumik naatsorsorneqarsimappata aalajangiineq ilisimanngisani innuttaasup naammagittaalliutigisinnaanavianngilaa.

Tassani aamma ilaavoq nipangiussisussaataaneq pillugu malittarisassat paasisutisaniq sunik oqartussaasut tamanut saqqummiussisinnaanerannik aamma killissaliinerat.

Ajornartorsiummut tassunga qujanartumik pisariunngitsumik aaqqiissutissaqarpoq. Innuttaasup aalajangiineq pillugu toqqartumik nalunaarfiginissaa oqartussaasut isumagiinnassavaat.

Atuarneqarsinnaasut amerlanerusut

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit taannalu pillugu oqaaseqaatit www.lovgivning.gl-imi atuarneqarsinnaapput.

Aalajangiinerit nalunaarutigineqartarnerat pillugu malittarisassat innuttaasup ikiorsiissutisaaanik ikililerisimaneq pillugu Ombudsmandip oqaaseqaataani (2019-6-imi) sukumiinerusumik atuarneqarsinnaapput. Aalajangiinerit allakkatigut qaqugukkut nalunaarutigineqartar-nissaat Ombudsmandip oqaaseqaataani allami (2018-4-mi) sukumiinerusumik atuarneqar-sinnaavoq. Oqaaseqaatit taakku marluk inatsisilerinermi atuakkianut/allaaserisanut aamma Inatsisartut Ombudsmandiata Folketingillu Ombudsmandiata periaasiinut innersuussutinik arlalinnik imaqarput. Inatsisartut Ombudsmandiata oqaaseqaatai taakku www.ombudsmandi.gl-imi atuarneqarsinnaapput.

Overassistenti Hamborgiliartoq Ugeskrift for Retsvæsenimi (U.1934.271 H-mi) aamma ne-qeroorutigineqartussanngortitsisimaneq pillugu eqqartuussut (U.1989.442 H-mi) atuarne-qarsinnaapput.

Aalajangiinernik nalunaarutiginnittarneq Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaatini arlalinni aamma isummerfigisarsimavaa. Ass. takukkit FOB 1983.251, FOB 1994.265, FOB 2000.320, FOB 2005.434, FOB 2006.414, FOB 2009 20-4, FOB 2011 18-1, FOB 2016-33. Oqaaseqaatit taakku på www.ombudsmanden.dk-mi atuarneqarsinnaapput.

2.2 Naammattumik nalunaaruteqarnerup oqartussaasut iluarisimaarneqarnerulersissinnaavai

All. fuldmægtig Anja Rindom Bøndergaard

Innuttaasut oqartussaasup piffissamik sivisuallaamik suliamik suliarinninnermut atui-neranik iluarinningsut naammagittaalliutaat amerlasuut Ombudsmandip ukiut ta-maasa tigusarpai. Suliata taakkua ilaanni arlalinni oqartussaasup innuttaasooq suliami qanoq pisoqarneranik nalunaarfigisarsimangilaa.

Oqartussaasup suliata imminnut tunngasut pillugit ingerlaavartumik ilisimatittarsima-suuppatsik innuttaasut immaqa naammagittaalliorsimassanngikkaluarpot? Oqartus-saasummi naammattumik ilisimatitsiuaannartanngimmata.

Suliami 2019-4-mi Kommuni Kujalliup ukiut pingasut affallu ingerlaneranni suliap su-liarineqarnerani suliap killiffianik innuttaasumut naammattumik nalunaaruteqartar-simannginnera Ombudsmandip ajuusaarnartorujussuurtut isigaa. Innuttaasup nuki-ngisaarutitut allagai marluk kommunip akisimavai, kommunili tamatuma saniatigut in-nuttaasooq suliap qanoq ingerlaneranik ilisimatinniarlugu nammineq suliniuteqartarsi-manngilaq. Suliaq nalunaarummi matumani immikkoortumi 3.4-mi eqqaaneqarpoq.

Ilisimatitsisarneq pillugu malittarisassat allaaserisami matumani sukumiinerusumik atuarsinnaavatit. Tassani ilaatigut allaaserineqarpoq ilisimatitsisarneq pillugu sunik piumasaqaateqarnersoq, pisuni sorlorni oqartussaasup innuttaasoq ilisimatittariaqarneraa aamma ilisimatitsineq sunik imaqtartariaqarnersoq.

Inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq suua

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit inatsisilluunniit allat oqartussaasut suliap qanoq ingerlanerani innuttaasunut qaqugukkut nalunaaruteqartarnissaat pillugu ataatsimut malittarisassanik imaqqanngillat.

Oqartussaasulli paasisutissanik aalajangersimasunik tigusaqarnertik uppersartassagaat suliarluunniit pillugu allatut iliorlutik ilisimatitsissutigisassagaat suliasaqarfinni aalajangersimasuni inatsisikkut aalajangersagaasunik malittarisassaqqarpoq.

Ass. innarluutillit pillugit inatsisikkut aalajangersarneqarpoq innuttaasut nalunaarutaasa aalajangersimasut tiguneqarnerat kommunit allakkatigut uppersartassagaat. Suliani allagaatinik paasitinnearumanermit tunngasuni oqartussaasut nalunaaruteqartussaataanerit inatsisikkut aamma aalajangersagaavoq. Taamaalilluni oqartussaasooq suliami allagaatinik paasitinnearumanermit tunngasumi ullut qulit iluanni aalajangiisinnaangikkuni ilisimatitsisussaavoq. Suliami soq aalajangiisoqarsimannginnersoq aalajangiisoqarnissaalu qaqugu naatsorsuutigineqarsinnaasoq oqartussaasup nalunaarummi oqaatigisussaavaa.

Uppersartaasarneq nalunaaruteqartarnerlu pillugit malittarisassanut inatsisikkut aalajangersagaasunut assersuuti

Innarluutillit pillugit inatsit

§ 32. Inuup innarluutillip atugarissaarneranut, peqqissusaanut imaluunniit ineriartorneranut navianartorsiortitsisumik atugaqartinneqartoq innuttaasup paasiguniuk, innuttaasup kialuunniit kommunalbestyrelsimut nalunaaruteqarnissani pisussaaffigaa.

Imm. 2. Kommunalbestyrelsip nalunaarutiginninnerup tignerata kingorna sapaatit akunnerata ataatsip qaangiutinnginnerani, nalunaarutiginninneq tiguneqartoq innuttaasumut allaganngorlugu uppersartaalluni nassiuutissavaa.

Inatsit § 33, imm. 2-mi nalunaarutiginninnerit pisortani atorfeqartitaasut aalajangersimasut nalunaarutigissallugit pisussaaffeqqarfigisaat eqqarsaatigalugit malittarisassat taassuma pissuseqataaniq imaqqarpoq.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit

§ 16. Suliassamut tunngasunik ilisimatinneqarnissamik qinnuteqaat akuerineqassannginnersoq akuerineqassanersorluunniit qanorlu akuerineqassanersooq oqartussaasunit suliamut taassumunnga aalajangeereersimasunittaaq aalajangerneqassaaq.

Imm. 2. Oqartussaasut piaartumik aalajangissavaat qinnuteqaat akuerineqarsinnaanersooq. Qinnuteqaat oqartussaasunit tiguneqarnermi kingorna ullut qulit qaangiutinnginneranni akuerineqanngippat itigartitsissutaappalluunniit oqartussaasut taakkua peqataasoq (qinnute-

qartoq) tamatumunnga pissutaasumik kiisalu aalajangiinerup qaqugu tusarliutissanganeramik nalunaarfigissavaat.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit aalajangersakkamik taassuma pissuseqataanik imaqarpoq.

Aallaaviusorli tassaavoq oqartussaasut innuttaasunut nalunaaruteqartarnerat ingerlatsinermi ileqqorsissaarnerup nassatarigaa. Tamanna Namminersornerullutik Oqartussat Inatsisileriffiata suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitsersuusianaani ilaatigut atuarneqarsinnaavoq.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitsersuut

Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat Inatsisileriffiata suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitsersuusianaani december 1994-imi saqqummersinneqartumit makku erseput:

205. Ingerlatsinermut oqartussaasup suliassap suussusia pissutigalugu imaluunniit oqartussaaffimmi tassani nalinginnaasumik suliarineqartarnerat pissutigalugu suliassaq tigu-neraniit piffissap sivikinnerusup iluani aalajangiivigisinnaanngikkuniuk oqartussaaffiup suliassamut tunngassuteqartoq nalunaarfigisariaqarpaa suliassap qanoq inissisimanerani aammalu ajornangippat paasissutissillugu suliassap qaqugu aalajangiivigineqarnissaa oqartussaaffimmit naatsorsuutigineqarnerisq.

206. Oqartussaaffiup aammattaaq suliassamut tunngassuteqartoq ilisimatittariaqarpaa suliassaq sivikinnerusumik suliarineqartussaagaluq immikkut pissuteqartumik pisarnermit sivisunerusumik suliarineqartariaqalerpat.

207. Suliamut tunngassuteqartumit allakkat nukingisaarutit suliassallu suliarineqarnerani piffissamik atorineqartumik naleqquttumik tunngavilersukkat ingerlaannartumik akineqartariaqarput. Akissuteqaammi ilisimatitsissutigineqartariaqarpoq suliassaq qanoq inissisimanersaq aammalu ajornangippat ilisimatitsissutigineqarluni suliassap aalajangiivigineqarnissaa oqartussaaffiup qaqugu naatsorsuutiginerasq.

Sooq ilisimatitsisoqartussaava?

Ilisimatitsinerup tunngaviusumik siunertaa tassaavoq innutaasoq suliap killiffianik paasissutississallugu. Innuttaasoq oqartussaasumit nalunaarfigineqarsimanngikkuni soorlu piffissap suliamik suliarinninnermut atorineqartup qanoq sivisutigissangatinneqarnera imaluunniit suliap sooq sivitsuloorunneqarnera paasissallugu periarfissaqarajungilaq.

Taamaattumik oqartussaasoq – nammineq suliniuteqarnermigut – suliassaqarpoq, tassalu suliap innuttaasumut nalunaarutigissallugu. Suliamut tunngasunik ilisimasaqannginneq aningaasaqarnikkut aamma inummut namminermut kingunerlussinnaavoq.

Taamaattumik nalunaaruteqartarnerit oqartussaasup suliamik iluamik suliarinninneranik iluarisimaarinninnermut aamma oqartussaasumik tatiginninnermut sunniutilerujus-suusinnaapput.

Suliat pingaanginnerutinneqarneranik ilisimatitsineq

Ombudsmandip 1998-imi ukiumoortumik nalunaarutaa:

"A-p nunaminertamik tunineqarnissamik qinnuteqaataata illuaqqap 1998-imi aasaanerani aatsaat sananeqartussaaneranik paasisaqarsimanini pissutigalugu pingaanginnerusutut isigissallugu pissusissamisoortutut isigisimappagu isumaqarpunga kommunip A tamanna pillugu nalunaarfigisimasariaqaraluaraa, [suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitersuumi] imm. 206-imut qulaani taaneqartumut naapertuuttumik. Kommunip tammatut iliorsimanginnera ajuusaarnartutut isigaara."

Oqaatigineqassaaq nalunaaruteqartoqartarnissaanik piunasaqaat soorlu piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq pillugu oqartussaasup nittartagaani ataatsimut paasisutissanit taarserneqarsinnaangimmat. Ilisimatitsineq innuttaasumut toqqartumik nalunaarutigineqartussaavoq.

Ingerlatsinermi ileqqorissaarneq nammineerluni akisartunik tapertalerneqarsinnaavoq

Innuttaasoq e-mailimik imaluunniit qarasaasiakkut qinnuteqaammik oqartussaasumut nassiussigaangat oqartussaasorpasuit uppernarsaammik nammineerluni akisartukut nassiussisaleriartorput. Uppernarsaat taanna innuttaasumut ingerlaannartumik nassiunneqartoq oqartussaasup saaffiginnissummik tigusineranut uppernarsaammik kiisalu piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartussatut naatsorsuutigineqartoq pillugu innuttaasumut paasisutissanik imaqarajuttarpoq.

Nammineerluni akisartuq taanna oqartussaasut innuttaasumut naammattumik ilisimatitsisarnerannut tapertaaqataasinnaavoq.

Oqartussaasoq nammineerluni akisartukut uppernarsaatinik nassiussisangippat oqartussaasup tigusaqarnerup ulluani uppernarsaammik nassiussisarnissaa piunasaqaataangilaq. Piffissalli sivikinnerusup ingerlanerani aalajangiisoqarsinnaangip-pat innuttaasoq oqartussaasup ilisimatittussaavaa.

Nalunaarut sunik imaqassava?

Suliat soq sivitsuloorunneqarnerisooq aalajangiisoqarnissaalu qaqugu naatsorsuutigineqarsinnaanersooq oqartussaasup ilisimatitsissummini innuttaasumut nalinginnaasumik nalunaarutigisussaavaa.

Aalajangiinerup ulloq sunarpiaq pinissaa oqartussaasup oqaatigisariaqangilaa. Oqartussaasulli piffissaq eqqarsaatigalugu killissaliisariaqarnera ingerlatsinermi ileqqo-

rissaarnerup nassataraa. *“Suliap 2020-mi martsimi inaarlugu suliarineqarsimanissaa naatsorsuutigineqartoq”* oqaatigissallugu suliap inaarlugu qaqugu suliarineqarnissaanut piffissaq eqqarsaatigalugu killiliineq aallaavittut naammappoq. Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartussatut nalunaarutigineqartoq soorunalimi piviusorsior-tuussaag.

Ilisimatitsissummik tigusaqartup oqaatsit oqartussaasup allakkamini atugai paasisinnaanera i oqartussaasup aammattaag eqqumaffigissavaa. Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7 a-kkut aalajangersarneqarpoq innuttaasut kalaallisut qallunaatulluunniit oqaatsit atorlugit sullinneqarumanerlutik toqqarsinnaagaat. Oqartussaasup oqaatsit innuttaasup saaffiginninnermi atugai atorlugit innuttaasooq aallaavittut akisussaavaa. Ilisimatitsissutilli kalaallit qallunaallu oqaasii atorlugit allanneqarnissaanut akornutissaqanngilaq.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi oqaatsit pillugit malittarisassat

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7 a-kkut aalajangersarneqarpoq *“Suliami ingerlanneqartumi peqataasooq isummaminik ersersitsisinnaavoq, kissaatigigini kalaallit imaluunniit danskit oqaasii atorlugit sullinneqarumalluni. Taamatut isummamik ersersitsineq pisortaasup malittussaavaa.”*

Ombudsmandi oqaaseqaammi 2002-meersumi malittarisassaag taanna pillugu ilaatigut imaattunik oqaaseqaateqarpoq:

“Taamaattorli aalajangersagaq taanna paasinninnera malillugu innuttaasup oqartussaasumut saaffiginninnermini oqaatsit suut atorlugit kiffartuunneqarnissani kissaatigigini erseqqissumik oqaatigisimangippagu oqartussaasup oqaatsit suut atorneqarnissaannik nammineq toqqaasinnaaneranik paasinninnissamut tunngavissaqanngilaq. Tamanna nalornissutigineqartillugu oqaatsit suut pisumi atorneqarnissaannik naliliinissaminut oqartussaasooq pisussaaffeqartussaavoq, ilaatigut tamatuma innuttaasumut apeqqutillissutigine-ratigut.”

Qaqugukkut nalunaaruteqartoqartassava?

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitersuummi pisut oqartussaasup suliag pillugu nalunaaruteqarfigisariaqagai tamakkerlugit taaneqanngillat. Pisut allat Ombudsmandip periaasiani takuneqarsinnaapput.

Piffissap suliamik suliarinninnermut atorneqartussatut naatsorsuutigineqartup sivi-sussusia oqartussaasup innuttaasumut paasissutissiissutigereersimappagu, suliarlu piffissap naatsorsuutigineqartup taassuma iluani suliarineqarsinnaanngitsoq paasinarsip-pat oqartussaasup innuttaasooq tamatumingga nalunaaruteqarfigeqqittus-saavaa. Nalunaaruteqarneq taanna kingusinnerpaamik piffissaliussap oqartussaasumit siusinnerusuk-kut nalunaarutigineqartup naannginnerani pisussaavoq. Tamanna Ombudsmandip oqaaseqaataani 2019-4-mi ilaatigut eqqartorneqarpoq.

Ombudsmandip 2019-4-mi aammattaaq oqaatigaa oqartussaasup innuttaasumut qaammatit pingasukkaarlugit nalunaaruteqartarnera ingerlatsinermi ileqqorissaarnermut aallaavittut naapertuunnerpaasoq. Qaammatit pingasukkaarlugit nalunaaruteqartarneq taanna oqartussaasoq piffissamik suliap suliarineqarneranut atorneqartus-satut naatsorsuutigisamik innuttaasumut nalunaaruteqarsimatinnagu ingerlaqqittariaqarpoq.

Oqaaseqaammit aamma ersepoq innuttaasup qaammatit amerlanikkaarlugit ilisimatinneqartarnera pisuni aalajangersimasuni naammassinnaasoq. Tamanna soorlu oqartussaasup suliamik suliarinnittup piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq sivilissasoq naammattumik qularnaassusilimmik ilisimappagu tamanna atuuppoq. Taamaappat Ombudsmandip paasinninnera unaavoq ukiumut 1-2-riarluni nalunaaruteqartarneq naammassasoq. Taamaattoqassappat nalunaaruteqarneq piffissap suliamik suliarinninnermut atorneqartup taama sivilutiginera pillugu nassuiaammik sukumiinerusumik aallaavittut ilaqartinneqartariaqarpoq.

Pisoq nalunaaruteqarfiusariaqartoq alla Ombudsmandip oqaaseqaammi 2005-imeer-sumi taavaa. Oqaaseqaammit tassannga ersepoq oqartussaasut nalunaaruteqarnissaminnut aamma pisussaaffeqartut "suliami illua'tungiusup tungaanit isigalugu naatsorsuutigineqarsinnaasumit sivilunerussappat."

Suliap naatsorsuutigineqarsinnaasumit sivilunerusumik sivitsuloorunneqarnerani nalunaaruteqarneq

Ombudsmandip 2005-imi ukiumoortumik nalunaarutaa

"Taamaalilluni suliaq oqartussaasup suliami pineqartumi (nukingisaarisooqarsimappat nukingisaarummut akissutitut) suliami illua'tungiusumut oqaatigisaanit sivilunerussappat suliami illua'tungiusumut nalunaaruteqarnissamut pisussaaffeqaannangilaq, aammali suliap suliarineqarnera suliami illua'tungiusup tungaanit isigalugu naatsorsuutigineqarsinnaasumit sivilunerussappat suliami illua'tungiusumut nalunaaruteqarnissamut pisussaaffeqarpoq. Taamaalilluni oqartussaasup manna naliliiffigisariaqarjaa, tassalu suliap pineqartut itup suliarineqarneranut piffissaq qanoq sivilutigisoq atorneqassasoq suliami illua'tungiusup naatsorsuutigisinnaaneraa, piffissarlu taanna naappat suliami illua'tungiusoq ilisimatillugu suliap suliarineqarnera sivitsuloorunneqartoq, ajornanngippallu ilisimatitsis-sutigalugu suliap inaarlugu qaqugu suliarineqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaanersoq."

Eqikkaaneq

Imatut pisoqarnerani innuttaasup nalunaarfigineqarnissaa oqartussaasup aallaavittut isumaliutersuutigisariaqarpaa:

1. Suliap tiguneqarnerata kingornatigut piffissap sivikinnerusup ingerlanerani aalajangiisoqarsinnaanngippat.
2. Suliaq pissutsit immikkut ittut pissutigalugit sivitsuloorunneqarpat.
3. Suliaq oqartussaasup siusinnerusukkut nalunaarutigisimasaanit sivisunerusumik suliarineqassappat.
4. Suliaq innuttaasup pissutissaqartumik naatsorsuutigisinnaasaanit sivisunerusumik sivitsuloorunneqarpat.
5. Innuttaasoq nukingisaarummik nassiussaqqarpat, taannalu piffissamik suliamik suliarinninnermut atorneqartumik pissutissaqartumik tunngavilersugaappat.
6. Nalunaaruteqarneq kingulleq – suliap suussusia apeqqutaatillugu - qaammatit pingasut, arfinillit 12-illuunniit qaangiunneranni pismappat.
7. Uppernarsaanissamut nalunaaruteqarnissamulluunniit immikkut pisussaaffeqarneq inatsisikkut aalajangersarneqarsimappat.

Atuarneqarsinnaasut amerlanerusut

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit aamma paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit www.lovgivning.gl-imi atuarneqarsinnaapput.

2019-4-mi atuarneqarsinnaapput Inatsisartut Ombudsmandiata aamma Folketingip Ombudsmandiata ilisimatitsisarneq periaatsillu pillugit inatsisilerinermi allaaserisanut/atuakkianut innersuussutaat.

Ombudsmandip suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi oqaatsit pillugit oqaaseqaataa 2002-mi ukiumoortumik nalunaarutip qallunaatuani quppernemi 43-mi tulliiniilu kalaallisuanilu quppernemi 52-imi tulliiniilu ilanngunneqarpoq.

Ombudsmandip suliassat "suliassi illua'tungiusup tungaanit isigalugu naatsorsuutigineqarsinnaasumit sivisunerussasunut" tunngasut pillugit oqaaseqaataa 2005-imeersoq Ombudsmandip 2005-imi ukiumoortumik nalunaarutaataa qallunaatuani quppernemi 241-mi tulliiniilu aamma kalaallisuanilu quppernemi 304-mi tulliiniilu ilanngunneqarpoq. Issuagaq qallunaatuani quppernemi 250-imi kalaallisuanilu quppernemi 315-imi tullianilu ilanngunneqarpoq. Isummat taakkua assingi suliassi Folketingip Ombudsmandiata 2001-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernemi 807-imi tulliiniilu, pingaartumillu quppernemi 863-imi atuarneqarsinnaapput.

Ombudsmandip nunaminertamik qinnuteqaatip pingaannginnerutinneqarnera pillugu oqaaseqaataa Ombudsmandip 1998-imi ukiumoortumik nalunaarutaata qallunaatuani quppernemi 79-imi tulliiniilu aamma kalaallisuanilu quppernemi 98-imi tulliiniilu atuarneqarsinnaavoq.

2019-4 aamma Ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarutai www.ombudsmandi.gl-imi atuarneqarsinnaapput.

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut aprilimi Narsaliarput, utoqqaat illuanni Luuvikasimmi misissuiartorlutik.

Ombudsmandip suliat suliarisimasani arlallit ukiut tamaasa tamanut saqqummiuttar-pai. Suliat ukiumi nalunaarusiuunneqartumi tamanut saqqummiunneqartut tulliuuttuni eqqartorneqarput, taakkulu tamarmiutillugit www.ombudsmandi.gl-imi atuarneqarsin-naapput.

3.1 Angallammit angallammut allamut usingiarnissamut akuersissutit nunap ilaani aalajangersimasuni atuuttussatut killiligaanerat suliamut attuumassuteqanngitsumik assigiinngisitsinermik pissuteqanngilaq. Killiliineq amigartumik tunngavilersugaavoq (2019-1)

Aalisarnermi suliffeqarfiup ataani ingerlatseqatigiiffiit pingasut angallammit angallammut allamut usingiarnissamut akuersissummik taaneqartartumik Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmut 2016-imi qinnuteqarsimane-rat aalisarnermi suliffeqarfiup Ombudsmandimut naammagittaalliummini eqqaavaa. Ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaarlutik angallammit angallammut allamut usingiarnis-samut akuersissutinik arlalinnik 2016-imi aasakkut tamanna tunngavigalugu tunine-qarsimapput.

Akuersissutit taakku tamarmik immikkut nunap ilaani sumiiffinni aalajangersimasu-ni atuuttussatut killiligaapput. Angallammit angallammut allamut usingiarnissamut akuersissutinik taakkunanga pingasut nunap ilaani sumiiffinni aalajangersimasuni atuuttussatut killiligaanerat aalisarnermi suliffeqarfiup naammagittaalliuutigaa, killi-liinerimmi - akuersissutit allat pinerannit allaasumik - sumiiffiit pillugit kisitsisit (koor-dinater) atorlugit nalunaarneqarsimammata. Tamanna aalisarnermi suliffeqarfiup su-liamut attuumassuteqanngitsumik assigiinngisitsinertut isigaa, suliffeqarfiummi ili-simammagu aalisarnermi suliffeqarfik unammillertigisani angallammit angallammut allamut usingiarnissamut akuersissummik tamatuma pissuseqataanik killilerneqarsi-mannngitsumik tunineqarsimasoq.

Angallammit angallammut allamut usingiarnissamut akuersissutit pillugit aalajangiine-rit pingasut taakku tamatuma saniatigut naammattumik tunngavilersuutitaqannginne-rat taamatuttaarlu naammagittaallionnissamut periarfissaq pillugu ilitersuutitaqan-ginnerat aalisarnermi suliffeqarfiup ilaatigut naammagittaalliuutigaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalak-kersuisoqarfiup angallammit angallammut allamut usingiarnissamut akuersissutinik

pingasunik nunap ilaani sumiiffinni aalajangersimasuni atuuttussatut killiliisimaneq pillugu isornartorsiuinissamut tunngavissaqarani. Ombudsmandi taamatut killiliisimaneq suliamut attuumassuteqanngitsumik assigiinngisitsinermik pissuteqartoq ilima-gissallugu aamma pissutissaqanngilaq.

Ombudsmandip angallammit angallammut allamut usingiarnissamut akuersissutit taakkua naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitsersuutitaqannginnerat aammattaaq isornartorsiorsinnaanngilaq.

Ombudsmandip Naalakkersuisoqarfik suliap suliarineqarnerani paasitippaa Naalakkersuisoqarfiup suliamik suliarinninnera tunngavilersuisarneq pillugu malittarisassanut naapertuuttuusimanngitsoq. Tamatuma siunissami aaqqinneqarnissaa Naalakkersuisoqarfiup isumagiarpaa.

Naalakkersuisoqarfiup kukkussuteqartoqarsimaneranik oqarnera Ombudsmandip isumaqatigaa. Taamaalilluni Ombudsmandip paasinninnera unaavoq suliffeqarfiit qinnuteqaateqartut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik suliani pingasuni taakkunani aalajangiimmat ilaannakortumik ilalerneqarsimasut. Angallammit angallammut allamut usingiarnissamut akuersissutini nunap ilaani sumiiffiit qinnuteqaatigineqartunit annikinneroqisut allaalluinnartulluunniit ilaatinneqarput. Taamaattumik Ombudsmandip paasinninnera unaavoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup angallammit angallammut allamut usingiarnissamut akuersissutit nunap ilaani sumiiffinni aalajangersimasuni atuuttussatut killilerneqarneri pillugit tunngavilersuisimannginnera ajuusaarnartorujussusoq.

Taamaalillutik angallammit angallammut allamut usingiarnissamut akuersissutit taakku tunngavilersuisussaataitanermik suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 22-kkut aalajangersarneqartumik, tak. § 24, eqqortitsisuunngillat.

Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu oqaatigaa Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup tunngavilersuisarneq pillugu malittarisassanik malinninnginnera Naalakkersuisoqarfimmit suliamut attuumassuteqanngitsumik assigiinngisitsivigineqarluni aalisarnermi suliffeqarfiup kukkusumik isumaqalersimanequt pissutaaqataasimasinnaasoq.

(Oqaaseqaat 22. marts 2019-imeersoq, j.nr. 2016-819-0002)

3.2 Piffissaq meeqqap angerlarsimaffimmi avataanut inissinneqarsimasup angerlartinneqarnissaanik qinnutigisamik itigartitsineq sioqqullugu suliamik suliarinninnermut atorneqartoq akuerineqarsinnaangitsumik sivisooq (2019-2)

Meeraq angerlarsimaffimmi avataani ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut akuersisitsilluni inissiisarneq pillugu malittarisassat tunngavigalugit inissinneqassasoq Qaasuitsup Kommunia 2012-imi aprilimi aalajangiivoq. Meeqqap angerlartinneqarnissaa meeqqap angajoqqaavata kommunimut 2013-imi qinnutigaa. Piffissaq kommunip suliamik suliarinninnerminut atugaa angajoqqaap Ombudsmandimut 2017-imi naammagittaalliutigaa.

Avannaata Kommunia - Qaasuitsup Kommuniata 1. januar 2018-imi avinneqarnerata kingornatigut suliamik tiguisoq - meeraq angerlartinneqassanngitsoq 2018-imi decemberimi aalajangiivoq. Tamanna meeqqap 18-inik ukioqalinngitsiarnerani pivoq.

Avannaata Kommuniata Ombudsmandip suliamik suliarinninnerani oqaatigaa piffissap suliamik suliarinninnermut atorneqartup sivissusua iluarinangitsutut isigigini. Avannaata Kommuniata taamatut oqarnera Ombudsmandip isumaqatigisorujussuaa.

Ombudsmandip paasinninnera unaavoq piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq pissutissaqanngitsumik sivisooq isorisariaqarlunnartorlu pineqartoq.

Angajoqqaap angerlartitsiumalluni qinnuteqarneranit Avannaata Kommuniata suliami aalajangiinissaata tungaanut ukiut tallimat sinnerlugit ingerlasimanerat Ombudsmandip pingaartillugu ilaatigut isiginiarpaa.

Suliat angajoqqaat meeqqaminnik najugaqateqarnissaminut periarfissaannut tunngasut immikkut pilertussuseqartumik suliarineqartariaqarnerat Ombudsmandip aammattaq pingaartillugu isiginiarpaa. Piffissap suliamik suliarinninnermut atorneqartup suliap ikinnerpaamik marloriarluni puigorneqartarsimanera pissutigalugu sivitsorsarneqarujussuarsimanera Ombudsmandip tamatuma saniatigut tunngaviutippaa.

Paasinnineq una Ombudsmandip tamatumunnga peqatigitillugu oqaatigaa, tassalu suliani angajoqqaatut oqartussaassutsumik tiggummaqartup meeqqami akuersisitsilluni inissinneqarsimasup angerlartinneqarnissaanik qinnuteqarfigisaani qinnutigisaq akuerineqarsinnaanersoq kommunit sapaatit akunnerisa arlallit sivisunerpaamilluunniit qaammatalunnguit ingerlaneranni isummerfigisariaqaraat.

Ombudsmandip tikkuarlugu oqaatigaa piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq sivisooq angajoqqaap inissiinermik lsumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut naammagittaalliutiginninnissaminut mattunneqarsimaneranut ilaatigut pis-

sutaasoq, Ombudsmandillu paasininnera unaavoq angajoqqaanik inatsiseqartitsinikut innarlitsaalineq tamatuma aalajangiisuusumik sanngiillisikkaa.

Ombudsmandip suliamik sularinninnermini Qaasuitsup Kommunia aamma Avannaata Kommunia arlalinnik apeqquaqarfigai. Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu oqaatigaa Avannaata Kommuniata apeqqutinut taakkununnga akissuteqarnera naam-maginanggilluinnartuusoq.

Ombudsmandi suliame aalajangiisuusumik sunniuteqartunik kukkussuteqartoqarsimal-lunilu sumiginnaasoqarsimasoq isumaqarami Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiitita-liaat aamma Avannaata Kommunia tamatumunnga Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23 tunngavigalugu nalunaarfigai.

(Oqaaseqaat 29. juli 2019-imeersoq, j.nr. 2017-104-0055)

3.3 Qaasuitsup Kommuniani meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut akuersisitsilluni inissiinerit pillugit suli- anik arfinilinnik misissuineq (2019-3)

Meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut inissiinerit pillugit suli-
anik ilaatigut taama-
nikkut Qaasuitsup Kommuniusup sularinnittarneranik ataatsimut misissuiner-
mik Om-
budsmandi 2015-imi aallartitsivoq.

Misissuineq Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 15, imm. 2 tunngavigalugu aallartinne-
qarpoq, tassuunalu aalajangersarneqarpoq Ombudsmandi oqartussaasup suli-
anik su-
liarinninnera pillugu ataatsimut misissuiffiginninnermik aallartitsinnaasoq. Misissui-
neq taamaalilluni naammagittaalliummik aalajangersimasumik tunngaveqanngilaq.

Misissuiner-
mi atugassatut suli-
at qulit tigulaarinikkut toqqarneqarput, tassa suli-
at angajoqqaanik akuersisitsilluni meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut inissi-
inernut
tunngasut.

Qaasuitsup Kommunia 1. januar 2018-imi Avannaata Kommunianut Kommune Qeqerta-
limmullu avinneqarpoq. Tamatuma kingorna meeqqat inissinneqarnerm-
inni illoqarfinni
nunaqarfinniluunniit ullumikkut kommunit taakku arlaannut ilaasuni najugaqartut in-
sinneqarnerinut tunngasut suli-
at arfinillit toqqarneqarput.

Misissuataariner-
mi suli-
ani arfinilinni tamani akuersiner-
mut up-
pernarsaatinik iliuusissa-
nullu pilersaarutinik peqarnera Ombudsmandip pitsaasutut isigaa. Tamatumunngali pe-
qatigitillugu Ombudsmandip takusinnaavaa suli-
anit arfiniliusunit tallimani Qaasuitsup
Kommunia suli-
anik sularinninnermini isorisariaqartunik kukkussuteqarsimasoq.

Ombudsmandip tamanna ernumanartutut isigaa.

Kommunip Qaasuitsup Kommuniata avinneqarnerata kingorna sulianik tiguisup Ombudsmandimut akissummini ajuusaarutigaa Qaasuitsup Kommuniat sulianik suliarininnermini kukkussuteqarsimammat. Kommunip ilanngullugu ilisimatitsissutigaa suliasanik suliarinnitarneq pitsaanerulersinniarlugu, pitsaassuseqartitsineq qaffasinerulersinniarlugu sulianillu suliarininnermi kukkunerit ikinnerulersinniarlugit suliniutinik assigiinngitsunik aallartitsisimalluni.

Tamanna Ombudsmandip tusaatissatut tiguaa.

(Nalunaarusiaq 2. september 2019-imeersoq; nalunaarusiap kalaallisuaa 16. september 2019-imi iluarsissuteqarfigineqartoq; j.nr. 2016-909-0007)

3.4 Suliap siusinaartumik pensionisiaqalerumanermit tungasup ingerlanera kommunip amigartumik ilisimatitsissutigisarsimavaa (2019-4)

Innuttaasoq siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni Kommuni Kujallermut qinnuteqaateqarpoq. Suliaq kommunip 2014-imi majimit 2017-imi novemberimut suliaraa. Piffissami tassani innuttaasup nukingisaarutai kommunip 2016-imi januarimi aamma 2017-imi januarimi akivai. Kommunip innuttaasoq suliap ingerlaneramik tamatuma saniatigut ilisimatissimangilaa.

Innuttaasoq Ombudsmandeqarfimmut naammagittaalliorpoq. Innuttaasoq suliap ingerlanera pillugu pisariaqarneratut annertutigisumik ilisimatinneqarsimasooq suliap Ombudsmandeqarfimmi suliarineqarnerani kommunip nassuiaatitut oqaatigaa. Innuttaasup suliami akissuteqaqqusilluni allakkatigut nukingisaaruteqarsimanginnera kommunip ilaatigut innersuussutigaa.

Ilisimatitsinerup naammassimaneramik oqarneq Ombudsmandip isumaqatiginngilaa.

Taamaalilluni Ombudsmandip paasinninnera unaavoq suliaq inaarlugu soq suliarineqarsimanginnersoq kiisalu, ajornanngippat, suliaq piffissap sivikinnerusup ingerlanerani aalajangiiffigisinaanagu paasigamiuk piffissaq suliamik suliarininnermut atorineqartussatut naatsorsuutigineqartoq kommunip nammineq suliniuteqarnermigut innuttaasumut ilisimatitsissutigisimasariaqaraluraa.

Kommunilli innuttaasoq taassuma qinnuteqaateqarneranit aatsaat ukioq ataaseq affarlu ingerlareersut suliap ingerlanera pillugu ilisimatippaa. Ombudsmandip paasinninnera unaavoq kommunip innuttaasoq siusinnerujussuakkut ilisimatissimasariaqaraluraa.

Tassani aamma ilaavoq suliaq 2017-imi februarimi suliarineqarniarloq kommunip innuttaasumut 2017-imi ilisimatitsissutigisimagaa. Aalajangiinerli innuttaasup aatsaat 2017-imi novemberimi tiguaa.

Taamaattumik Ombudsmandi isumaqarpoq piffissap suliamik suliarinninnermut ator-neqartussasut neriorsuutigineqartup eqqortuunnginnera kommunip innuttaasumut ilisimatitsissutigisimasariaqaraluaraa.

Suliaq sooq sivitsuloorunneqarnerloq kommunip nammineq suliniuteqarnermigut innuttaasumut ingerlaavartumik ilisimatitsissutigisarsimasariaqaraluaraa Ombudsmandip aamma innersuussutigaa.

Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu oqaatigaa oqartussaasup suliani aalajangersimasuni qaammatit pingasukkaakannerlugit ilisimatitsissuteqartarnissaa ingerlatsinermi ileqqorissaarnermut naapertuunnerpaajussasoq.

Ombudsmandilli tamatuma saniatigut aamma oqaatigaa pisuni aalajangersimasuni ukiumut ataasiarluni-marloriarluni ilisimatitsissuteqartarneq naammassinnaasoq. Soorlu piffissaq suliamik suliarinninnermut ator-neqartussaq sivilukannissasoq oqartussaasup suliamik suliarinnittup qularnaatsumik ilisimareerpagu. Ombudsmandip ilassutitut oqaatigaa taamaattoqarpat ilisimatitsissut piffissamut suliamik suliarinninnermut ator-neqartumut siviluumut pissutaasoq pillugu nassuiaammik sukumiisumik aallaavittut ilaqartinneqartariaqartoq.

Ombudsmandi tamakku tunngavigalugit eqikkaalluni inerniliivoq suliap ingerlasimane-ra kommunip innuttaasumut amigartumik ilisimatitsissutigisarsimagaa. Ombudsmandip tamanna ajuusaarnartorujussuartut isigaa.

Oqaaseqaateqareerluni Ombudsmandip suliamik suliarinninnini naammassivaa.

(Oqaaseqaat 14. november 2019-imeersoq, j.nr. 2017-109-0005)

3.5 Naammagittaalliummik Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmut ingerlatitseqqilluni nassiussineq oqartussaassutsimik ilusilersuineq erseqqissaqqullugu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut siunnersuuteqarnissamut pissutissaqalersitsivoq (2019-5)

Peqqissutsimik Pinaveersaartitsinermillu Aqutsisoqarfimmi sulisoq Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup soraarsippaa. Sulisup soraarsitsineq Ombudsmandimut tamatuma kingornatigut naammagittaalliuutigaa.

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup aalajangiinera Naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaanersoq Ombudsmandip naammagittaalliuut tunngavigalugu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmut apeqqutigaa.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup Ombudsmandi ilaatigut akivaa Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik tassaasoq aqutsinermi allaffissornik-kut oqartussaasoq nammineertoq, naammagittaalliuullu Naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaasoq.

Naammagittaalliuut Ombudsmandip Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmut ingerlateqqillugu nassiuppa. Ingerlatsiviup innuttaasullu aqqiagiinngissutaasa Ombudsmandip suliami akuliutsinneqannginnerani illua'tungeriinnit aqqinniarneqaqqartariaqarnerat Ombudsmandip ilaatigut innersuussutigaa.

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit oqaatigineqartutut aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasutut nammineertuunersoq Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu isummerfiginngilaa.

Ombudsmandip paasineqqaarnera unaavoq nalunaarummi § 3, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit - Naalakkersuisut allaffeqarfimmit ingerlatsivimmit immikkoortutut aqqissuussaasumit ikiuuffigineqarnissaannik oqaatiginnittut - Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup aamma Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup oqartussaasup taannaasup ilaatut isigineqartariaqarnerat ikorfartoraat. Illua'tungaanili Ombudsmandip paasineqqaarnera unaavoq oqartussaassutsip ilusilersugaanerani titartaganngortitap ilusilerneqarnerata oqartussaasut assigiinngitsut nammineertut marluk pineqarnerat ikorfartoraat.

Ombudsmandip Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia suliamik tamanna tunngavigalugu ilisimatippaa. Oqartussaassutsimik ilusilersuineq erseqqissaqqullugu Ombudsmandip Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut siunnersuutigaa.

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik pillugu naammagittaalliummik suliarinninnini Ombudsmandip unitsippaa, Naalakkersuisulli Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia qinnuigalugu Ombudsmandip siunnersuutaa qanoq iliuseqarnissamut pissutissaqalersitsinersoq paasisutissiissutigeqqullugu. Ombudsmandi Siulittaasup Naalakkersuisoqarfianit ukiup naanerani tusagaqarsimangilaq.

(Oqaaseqaat 15. november 2019-imeersoq, j.nr. 2019-323-0077)

3.6 Pisortanit ikiorsiissutinik allanngineq aalajangiineruvoq suliami illua'tungiusumut toqqartumik nalunaarutigineqartussaq (2019-6)

Kommunimi innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisarisinnaasaasa tunaartarisassatut aningaasartaat Kommuneqarfik Sermersuup 1. januar 2015-imi ikililerpai. Tunaartarisassatut aningaasartanik ataatsimut ikililerineq Nuuk Ugeavisimi eqqaaneqarpoq.

Innuttaasoq 2014 tamaat inuuniarnermut ikiorsiissutisarsimasoq tamanna tungavigalugu inuuniarnermut ikiorsiissutit aningaasartaannik ikilisanik 12. januar 2015-imi tunineqarpoq. Innuttaasup ikililerineq ikililerinermillu ilisimatinneqarsimanginnini Ombudsmandimut naammagittaalliutigaa.

Naammagittaalliut Ombudsmandip Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut ingerlateqqillugu nassiuppaa, kommunillu ikililerineq pillugu aalajangiinera Naammagittaalliuteqartarfiup 2017-imi majimi atuuttussaattippaa.

Innuttaasup ikililerinermik nalunaarfigineqarnerani periaaserineqarsimasumik nammi-neerluni misissuiffigininneq Ombudsmandip tamatuma kingornatigut aallartippaa.

Ombudsmandip misissuineq tungavigalugu paasinninnera unaavoq innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiaanik 2015-imi januari aallarnerfigalugu ikililerineq tassaasoq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aalajangiinermik oqartarnertut aalajangiineq. Aalajangiineq imarisamisut sunniuteqassaguni innuttaasumut toqqartumik nalunaarutigineqartussaasimavoq. Kommunip aalajangiinermik innuttaasumut oqaasiinnartigut allakkatigulluunniit nalunaaruteqarsimanginnera Ombudsmandip tungaviutippaa.

Ombudsmandilli imatut paasivaa innuttaasup ikililerinermik allatut iliornikkut ilisimatinneqarsimanagera kommunip suliamik suliarinninnermini pingaartillugu isiginiarsimagaa; ilaatigut Nuuk Ugeavisimi eqqartuinikkut, innuttaasullu inuuniarnermut ikiorsiissutit aningaasartaannik ikilisanik tigusaqarneratigut.

Ombudsmandilli paasinninnera unaavoq Nuuk Ugeavisimi eqqartuineq aningaasanillu ikilisanik tigusineq innuttaasoq ikililerineq pillugu aalajangiinermik nalunaarfigineqarsimanersooq naliliinermut sunniuteqanngitsut.

Innuttaasoq ikililerineq pillugu aalajangiinermik nalunaarfigineqarsimangimmat innuttaasup inuuniarnermut ikiorsiissutisiaasa ikililerneqarnerat Ombudsmandip inatsiseqartitsinermik atuuttumik unioqquitsinertut isigaa.

Ombudsmandi eqikkaalluni inerniliivoq Kommuneqarfik Sermersuup aamma Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamik suliarinninnerat isorisarialerujussuusoq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup Ombudsmandi 2019-imi novemberimi paasitippaa suliaq Ombudsmandip oqaaseqaatigigallagaa tunngavigalugu suliareq-qinniarini.

Taamaattumik Ombudsmandi inaarutaasumik oqaaseqaammuni allappoq Naammagittaalliuuteqartarfiup nutaamik aalajangiinissaa utaqqimaarniarini.

Suliaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup nutaamik aalajangiineratigut Kommuneqarfik Sermersuumi suliarisassanngortillugu utertinneqarpoq. Innuttaasup ikililerisoqassasoq aalajangiinermik ilisimatinneqarsimanginnera Naammagittaalliuuteqartarfiup ilaatigut innersuussutigaa.

Ombudsmandip Kommuneqarfik Sermersooq tamanna tunngavigalugu qinnuigaa suliami susoqaqqinnersooq ilisimateqqulluni. Ombudsmandi kommunimit ukiup naanerani tusagaqarsimangilaq.

(Oqaaseqaat 3. december 2019-imeersoq, j.nr. 2019-909-0014)

3.7 Sulianut siusinnerusukkut ukiumoortumik nalunaarutini eqqartorneqarsimasunut malitseqartitsineq

2018-2 Ombudsmandi suliami tassani eqikkaalluni ilaatigut inerniliivoq kommuni atuarfiup pisortaata tullianik mianersoqqusigami suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq pillugu malittarisassanik malinnissimangitsoq. Atuarfiup pisortaata tullia suliap suliarineqarnerani atuarfiup pisortaatus atorfeqarunnaarluni atuarfimmu tassani ilinniartitsisunngorpoq, taamaattumillu kommuni suliamik suliarinneqqilernissaminut mattunneqartoq kommunip Ombudsmandimut atortussaattippaa. Kommunip paasinninnera Ombudsmandip isumaqatiginngilaa, inassuteqaatigalugulu suliaq kommunip suliareqqissagaa.

Kommunip Ombudsmandi allakkatigut 19. september 2019-imeersutigut akivaa kommunip paasininnera unaasoq mianersoqqussut atuarfiup pisortaata tulliaata atorfiminit tunuarneratigut atuussinnaassuseeruttoq. Kommunilli suliaq suliareqqippaa, mianersoqqussullu tunuartillugu.

Ombudsmandip suliamik suliarinninnini tamatuma kingornatigut unitsippaa.

2018-3 Ombudsmandi suliami tassani isumaqarpoq meeraq innarluutilik tapersorsortitut ikiortilerneqarsinnaanersoq kommunip ukiut pingasut sinnerlugit isummerniarsimanera akuerineqarsinnaanngitsoq isorisarialerujussuusorlu. Taamaattumik Ombudsmandip kommuni qinnuigaa piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq taama siviutigisoq siunissami qanoq iliorluni pinngitsoortinneqarsinnaanersoq isumaliuter-suutigeqqullugu.

Kommunip Ombudsmandi e-mailikkut 8. september 2019-imeersukkut akivaa piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq assut ajuusaarutigigini, kommunilu ilaati-gut suliaq taanna pissutigalugu suliniutinik arlalinnik aallarnisaasoq. Kommuni soorlu kommunimi sulianik suliarinnittunik pikkorissartitsisarniarpoq.

Ombudsmandip suliamik suliarinninnini tamanna tunngavigalugu unitsippaa.

Ombudsmandip suliati arlallit Atorfeqarfiup nittartagaatigut saqqummiunneqanngitsut ukiut tamaasa sularisarpai. Suliati Ombudsmandip 2019-imi sularisimasai tamanut saqqummiunneqanngitsut arlallit immikkoortumi matumani eqqartorneqarput.

4.1 Pigisanik aalaakkaasunik pisinerit tunisinerillu pillugit naammagittaalliutit Ombudsmandip sulinerani qitiusutut suliassa qarfiup avataaniipput

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu pisortat ingerlatsinerisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatigut ilaatinneqarput. Oqartussaasut inuilluunniit Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut suliassaminnik ingerlatsinerminni inatsisinik atuuttunik unioqqutitsisumik iliuseqarnerisut imaluunniit allatut iliorlutik kukkussuteqarnernut sumiginnaanernulluunniit pisuusuteqarnerisut Ombudsmandip misissussavaa.

Pisulli ilaanni naammagittaalliutit sularineqarnissaa itigartitsissutigineqassasoq Ombudsmandip toqqartartussaavaa, naak oqartussaasoq Ombudsmandip pisinnaati-taanerani pineqartunut ilaatinneqartoq pineqaraluartoq. Taamatut pisoqarsinnaavoq pisoq naammagittaalliutigineqartoq Ombudsmandip sulinerani qitiusutut suliassa-qarfiup avataaniipput.

Taamaalluni pisortani oqartussaasut oqartussaassutsiminnik innuttaasut eqqarsaatigalugit atuutsitsinerat Ombudsmandip siullertut pingaarnertullu nakkutigisussavaa. Ombudsmandilli oqartussaasut inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu iliusaat aatsaat pissutsit immikkut ittut atuukkaangata misissortarpai – soorlu suliamik sularinninnermi peqataasinnaassuseqannginneq pillugu apeqqummik saqqummiussisoqarpat.

Illumik pisinermit tunisinerimullu atatillugu oqartussaasup suliamik sularinneriaasia pillugu naammagittaalliutit Ombudsmandip 2019-imi tiguua. Naammagittaalliummi tassani ilaatigut oqaatigineqarpoq oqartussaasup suliame pissusilersornera naammagittaalliuteqartup aningaasaqarneranut sunniuteqarsimasoq, illulu pineqartoq oqartussaasup iliusai pissutigalugit nalikilleriarsimasutut isigisariaqartoq.

Ombudsmandip paasinninnera unaavoq inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aqqiagiinnginneq pineqartoq. Taamaattumik suliag Ombudsmandip sulinerani qitiusutut suliassa qarfiup avataaniippoq.

Taamaattumik naammagittaalliutit sularineqarnissaa Ombudsmandip itigartitsis-

sutigaa, naammagittaallioortullu suliaq eqqartuussivitsigut aaqqiivigitinniaqqullugu innersuullugit.

(J.nr. 2019-529-0013)

4.2 Itigartitsinerup suliamik suliarinninnerup unitsikkallar-neqarneranik sunniuteqartikkumaneqannginnera naammagittaalliutigineqarsinnaavoq

Kalaallit Airports A/S-ip qinnuteqaataata Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmit VVM-imik akuerineqarnera pillugu naammagittaalliutip suliamik suliarinninnerup unitsikkallar-neqarneranik sunniuteqartinneqannginnissaanik Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinera innuttaasup naammagittaalliutigaa.

Innuttaasup naammagittaalliutaata suliamik suliarinninnerup unitsikkallar-neqarneranik sunniuteqartinneqannginnissaanik Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinera naammagittaalliutigineqarsinnaanera Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup innuttaasumut ilitersuutigisimangilaa. Taamaattumik Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinera naammagittaalliutigineqarsinnaanngitsoq innuttaasup Ombudsmandimut saaffiginninnermini naatsorsuutigisimavaa.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 13-ikkut aalajangersarneqarpoq pissutsit ingerlat-sinermi oqartussaasumut allamut naammagittaalliutigineqarsinnaasut pillugit naammagittaalliutit aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasumit qullerpaamit aalajangiiffigineqareersimatinnagit Ombudsmandimut suliassanngortinneqarsinnaanngitsut. Taamaattumik naammagittaalliutip suliamik suliarinninnerup unitsikkallar-neqarneranik sunniuteqartinneqarsinnaanera pillugu apeqqut Ombudsmandi naammagittaalliuummik suliarinnissinnaalersinnagu Avatangiisit Innarlitsaalineqarnissaat pillugu Naammagittaalliuteqartarfiup suliarisinnaaneraa isumaliutersuutigineqartariaqarsimavoq.

Taamaattumik Ombudsmandi Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmut manna malugeqquniarlugu sianerpoq, tassalu naammagittaalliut suliamik suliarinninnerup unitsikkallar-neqarneranik sunniuteqartinneqassanersoq aalajangiineq tassaasoq aalajangiineq, naammagittaalliofissaqarpat naammagittaalliuteqarfiusussamut pisut qanoq issusiat apeqqutaatillugu naammagittaalliutigineqarsinnaasussaasoq inatsisilerineq pillugu atuakkiani allaaserisanilu nalinginnaasumik ilimagineqartoq.

Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik naammagittaallioortumut tamatum kingornatigut allappoq naammagittaalliutip suliamik suliarinninnerup unitsikkallar-neqarneranik sunniuteqartinneqarnissaanik apeqqut Avatangiisit Innarlitsaaliorneqarnissaat pillugu Naammagittaalliuteqartarfimmut naammagittaalliutigineqar-

sinnaasoq. Naammagittaalliut Naalakkersuisoqarfiup Naammagittaalliuuteqartarfimmumt ingerlateqqillugu aamma nassiuppa.

Taamaattumik Ombudsmandi suliami annertunerusumik iliuseqaqqinniarani naammagittaalliortumut allappoq.

(J.nr. 2019-220-0003)

4.3 Suliaq nukinginnarluinnartoq

Innuttaasoq Ombudsmandeqarfimmumt 2019-imi takkuppoq. Innuttaasup meeqqani ilaqtanilu ernummatigisorujussuui. Taamaattumik innuttaasoq ikioqqulluni kommunimut qinnuteqarsimavoq, Isumaginninnermillu Aqutsisoqarfimmumt aamma saaffiginissimalluni.

Pissutsit naammagittaalliutigineqartut ingerlatsivimmit isummerfigineqareersimattinnagit suliaq Ombudsmandip misissorajunngilaa. Ingerlatsiviup innuttaasullu aaqqiagiinnigissutaasa Ombudsmandip suliami akuliutsinneqannginnerani illua'tungeriinnit aaqqinniarnaqaqqaartariaqarnerat Ombudsmandip periaaseraa.

Ombudsmandilli ilaqutariit oqaloqatigiinneq tunngavigalugu assut ernummatigilerpai, tassami meeraq arlaleriarluni imminoriartarsimammat. Taamaattumik Ombudsmandi aalajangerpoq kommunimi suliaqarfiit pisortaasa ilaat suliaq pillugu nukinginnartumik ataatsimeeqatiginiarlugu.

Ombudsmandip suliaq innuttaasumit saqqummiunneqarsimaneratut ataatsimiinnermi ilisimatitsissutigaa. Ulloq taanna kingusinnerusukkut kommunip Ombudsmandi ilisimatippaa kommunip innuttaasoq meearlu ataatsimiigiaqqullugit aggeqqusimagai.

Kommunip ilaqutariit ataatsimeeqatigereerpagit qanoq iliuseqartoqarsimaneera ilisimatitsissutigeqqullugu Ombudsmandip kommuni qinnuigaa. Kommuni Ombudsmandimut kingusinnerusukkut allappoq sunillu aalajangiisoqarsimaneera suullu aallarnisarneqarsimanerat ilisimatitsissutigalugu.

Ombudsmandip innuttaasoq malitseqartitsiviusumik oqaloqatigaa. Innuttaasup oqaatigaa kommunimik ataatsimeeqateqarsimaneq ikiorsiiniutilu kommunip massakut aallartissimasai ilaqutariit assut iluarisimaaraat.

Ombudsmandi innuttaasup saaffiginninneranut atatillugu annertunerusumik iliuseqaqqinngilaq.

(J.nr. 2019-142-0030)

4.4 Ombudsmandip sulianik soraarsitsinernut tunngasunik suliarinnittarnera

Ombudsmandip innuttaasut suliffimminnit soraarsinneqarsimasut naammagittaalliutaat ukiut tamaasa tigusarpai. Naammagittaalliortut isumaqatigiissut (overenskomst) tunngavigalugu atorfeqartitaagajuttarput, soraarsitsinerlu sulineq pillugu inat-siseqartitsineq tunngavigalugu suliarineqarsimasarluni suliarineqarnissaanulluunniit periarfissaqarsimasarluni, soorlu soraarsitsinernut tunngasuni aalajangiisartoqatigiinnik taaneqartartuni.

Ombudsmandip sulianik taamaattunik suliarinninnera siusinnerusukkut ukiumoortunik nalunaarutini arlalinni eqqartorneqartarpoq. Soorlu siunnersortit pisortaata Lasse Rissagerip allaaserisaani "Misissuinermik aallartitsinermut pissutigissallugu naammanersoq"-mi, 2016-imi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortutut 3.3-tut ilanngunneqartumi. Ombudsmandip periaasia tassani imatut allaaserineqarpoq:

"Taamaalillutik ataatsimoorluni isumaqatigiissutit (kollektive overenskomster) arlallit sulisoq soraarsinneqarpat soraarsitsinermut tunngasuni aalajangiisartoqatigiinnik pilersit-sisoqarnissaanik sulisut kattuffiata pisuni aalajangersimasuni piumasaqaateqarsinnaanera pillugu malittarisassanik imaqarput. Soraarsitsineq pissutsinik sulisumut sulisitsisumulluunniit tunngasunik naammattumik tunngavilersorneqarsimanersoq aalajangiisartoqatigiit taakkua isummerfigisinnaavaat, suliallu suliarineqarnerani suliami illua'tunge-riinnik ilisimannittunillu killisiuisinnaagajuttarlutik.

Suliami soraarsitsinermut tunngasumi aalajangiisartoqatigiinnut suliassanngortit-sisoqarsimappat suliassanngortitsinissamulluunniit periarfissaqarsimappat suliaq Ombudsmandip atugassiissutit nukillu isiginiarlugit aallaavittut misissorumassanngilaa."

Ombudsmandip suliat soraarsitsinernut tunngasut arlallit aamma 2019-imi suliarai.

Suliat taakkua ilaanni ataatsimi pissutissaqanngitsumik soraarsitsineq pillugu naammagittaalliutit suliarineqarnissaa Ombudsmandip itigartitsissutigaa, soraarsitsineq soraarsitsinermut tunngasumi aalajangiisartoqatigiinnut naammagittaalliortup suliamut atatillugu kattuffimmi ilaasortaaneritigut suliassanngortinneqarsinnaasimagaluarnera tunngavilersuutigerpiarlugu. Ombudsmandip oqaatigaa suliamut atatillugu kattuffiata suliamik soraarsitsinermut tunngasumi aalajangiisartoqatigiinnut suliassanngortitsiumasimanginnera apeqqutaanngitsoq.

Suliami allami innuttaasooq kommunimi atorfimmitt soraarsitaasimasooq naammagittaalliortuq. Innuttaasooq taanna suliamut atatillugu kattuffimmi ilaasortaanngilaq. Taamaattumik suliami allagaatit Ombudsmandip pissarsiariniarpai. Ombudsmandip suliami allagaatit misissoreerlugit suliamik suliarinninnini unitsiinnarpaa. Pisut qanoq ingerlasimanerisa innuttaasumit kommunimillu isumaqatigiinngissutigineqarnerat Ombudsmandip ilaatigut innersuussutigaa. Kommuni isumaqarpoq innuttaasooq 29-riarluni suliaritunngitsoortarsimasooq. Innuttaasulli paasinninnera unaavoq suliaritunngitsoortarnerinnaat pineqanngitsut, aammali feriarneq pineqarluni. Ombudsmandip paasinninne-

ra unaavoq qanorpiaq pisoqarsimaneraniq qulaajaaneq Ombudsmandip misissuinerati-gut ingerlanneqarnissaminut naleqqutinngitsoq, Ombudsmandimmi misissuineri malit-tarisassatut pingaarnerpaatut allakkatigut uppersaatit tunngavigalugit ingerlanne-qartarmata.

(J.nr. 2019-319-0037 aamma 2019-323-0075)

4.5 Oqartussaasoq suliamik isummerfiginninnissaminut periarfissaqarsimanngikkaangat

Innuttaasup Ombudsmandimut naammagittaalliortinnani oqartussaasumut qulliuneru-sumut naammagittaalliornissamut periarfissaqarsimappat periarfissaq taanna atoq-qaarsimasussaavaa, oqartussaasorlu taanna suliamik naammassinnilluni suliarinnissi-masussaalluni. Tamanna Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 13-ikkut aalajangersarne-qarpoq. Inatsit piareersarlugu suliani oqaatigineqarpoq aalajangersagaq taanna tun-ngaviusumik isummamut matumunnga takussutissaasoq, tassalu ingerlatsiviup innut-taasullu aaqqiagiinnigissutaat Ombudsmandip avataanit nakkutilliusutut suliami aku-liutsinneqannginnerani suliami illua'tungeriinnit aaqqinniarneqaaqqaartariaqartut.

Suliat oqartussaasup nammineq isummerfigissallugit periarfissaqarfigisimanngisai Ombudsmandip aalajangersimasumik periaaseqarnermini aamma isummerfigigajun-gilai.

Taamatut periaaseqarnerup manna nassataraa, tassalu Ombudsmandip suliaq – misis-suineramik aallartitsinermut taarsiullugu – oqartussaasumut naammagittaalliutigine-qartumut ingerlateqqillugu nassiukkajuttartussaagaa, taamaalilluni oqartussaasoq pissutsinik innuttaasup Ombudsmandimut naammagittaalliutigisimasaanik isummer-figinninnissaminut periarfissaqarsinnaaqqullugu. Ombudsmandip innuttaasoq oqar-tussaasumit akissutisereeruni Ombudsmandimut saaffiginneqqinnissaminut periar-fissaqarneraniq tamatumunnga peqatigitillugu ilisimatissavaa.

Innuttaasup kommunimut naammagittaalliutiminut kommunip akissutaaniq iluarin-ninngitsup naammagittaalliutaa Ombudsmandip 2019-imi tiguaa. Innuttaasoq Om-budsmandimut ilaatigut allappoq inatsisit allallu sulianut tunngasut innuttaasup isum-merfigisinnaasai kommunip akissutaani innersuussutigineqarsimanngitsut. Suliaq Om-budsmandip kommunimut nassiuppa, taamaalilluni kommuni suliamik isummerfigin-ninnissaminut periarfissinneqarluni.

Suliami allami kommunip innuttaasoq umiatsiaaqqami aserorsimasup iluarsaanis-saanut taperneqarsinnaanngitsoq paasissutissiisimaneq innuttaasup ilaatigut naam-magittaalliutigaa. Ombudsmandeqarfimmi sulisoq kommunimut naammagittaalliuti-gineqartumut sianerpoq, kommunillu oqaatigaa kommuni umiatsiaaqqap iluarsaanne-

ranut tapeqqulluni innuttaasup qinnuteqaataanik tigusaqarsimangitsoq. Taamaattumik suliaq Ombudsmandip kommunimut nassiuppaa, taamaalilluni kommuni suliamik isummerfiginnissaminut periarfissinneqarluni.

(J.nr. 2019-229-0002 aamma 2019-861-0006)

4.6 Kommuni sammissassaqtitsivimmi paaqutarinniffimmilu najugaqartussamik inissiineranik misissuineq

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut kommuni sammissassaqtitsiviani paaqutarinniffianilu 2017-imi misissuippat. Misissuiartortut tamatumunnga atatillugu paasitinneqarput najugaqartoq ataaseq akuersitinnagu paaqqinniffimmut tassunga inissinneqarsimasoq.

Paaqqinniffiup taamani pisortarisaata misissuinerup kingornatigut aammattaaq paasissutissiissutigaa najugaqartoq taanna paaqqinniffimmi inissinneqarnissaminut akuersisimangitsoq, inissinneqarumananiluunniit erseqqivissumik pinaasersimangitsoq.

Ombudsmandip nammineerluni misissuiffiginninnermik suliaq tamanna tunngavigalugu aallartippaa, kommunilu qinnuigalugu suliaq pillugu oqaaseqaateqaqqullugu suliamilu allagaatit nassiteqqullugit.

Suliami allagaatit tigoreerlugit misissoreerlugillu Ombudsmandip ilaatigut paasivaa najugaqartup paaqqinniffimmi inissinneqarnissaq pillugu qinnuteqaat atsiorsimagaa.

Taamaattumik Ombudsmandip misissuini unitsippaa.

(J.nr. 2017-907-0021)

4.7 Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik pillugu naammagittaalliut Ombudsmandip ingerlateqqillugu Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmut nassiuppaa

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup soraarsitsinissamik aalajangiinera Peqqissutsimik Pinaveersaartitsinermillu Aqutsisoqarfimmi sulisup Ombudsmandimut 2019-imi naammagittaalliutigaa. Ombudsmandip aalajangiineq Namminersorlutik Oqartussani oqartussaassuttip ilusilersugaanerata paasiuminaanera pissutigalugu Naalackersuisoqarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaanersoq Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmut apeqqutigaa. Naalackersuisoqarfiup Ombudsmandi akivaa Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup aalajangiinera Naalackersuisoqarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaasoq. Suliaq nalunaarummi matumani immikkoortumi 3.5-imi eqqartorneqarpoq.

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup atorfinitsitsisarneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiineri allat marluk tassunga assingusut Ombudsmandip tamatuma kingornatigut aamma tiguai.

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermillu Naalackersuisoqarfimmi sulisoq suliame siullermi allakkatigut mianersoqqussummik tunisimavaa. Aqutsisoqarfiup peqqinnissaqarfimmi atorfeqartitaasoq suliap aappani peersissimavaa.

Aalajangiinernit taakkunannga marlunnit erserpoq aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasumut allamut naammagittaalliutigineqarsinnaanngitsut. Ombudsmandip Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup suliame 2019-5-imi akissutaa tunngavigalugu paasinneqqaarnera unaavoq Aqutsisoqarfiup apeqquummik taassuminnga paasininnera Naalackersuisoqarfiup isumaqatiginngikkaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup aalajangiineri Naalackersuisoqarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaanersut isummerfiginninnissaminut periarfissineqartariaqartoq – taamaattumillu Ombudsmandip naammagittaalliutit taakku marluk ingerlateqqillugit Naalackersuisoqarfimmut nassiuppai.

Ingerlatsiviup innuttaasullu aaqqiagiinngissutaasa Ombudsmandip suliame akuliutsineqannginnerani illua'tungeriinnit aaqqinniarneqaqqaartariaqarnerat oqartussaasorlu suliamek suliarinneqqilerniarpat imaluunniit oqartussaasoq naammagittaalliummik isummerfiginninnissaminut periarfissaqarsimangippat Ombudsmandip aalajanger-simasumik periaaseqarnermini naammagittaalliummik misissuinerminik aallaavittut unitsitsisarnini Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu innersuussutigaa.

Ombudsmandip suliarik suliarinninnini tamatuma kingornatigut unitsippaa, Aningaa-saqarnermullu Naalakkersuisoqarfik qinnuigalugu naammagittaalliutit suliariniarnagit aalajangeruni tamatuminnga ilisimateqqulluni.

(J.nr. 2019-321-0012 aamma 2019-324-0020)

4.8 Piffissaq Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut suliamik suliarinninnerminnut atugaat

Piffissaq Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut suliamik suliarinninnerminnut atugaat eqqartuussissuserisup Ombudsmandimut innuttaasoq sinnerlugu 2019-imi naammagittaalliutigaa. Innuttaasoq Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartunut 2017-imi naammagittaalliorsimavoq, Aalajangiisartulli aalajangiinerannik 2019-imi suli tigusaqarsimanani.

Taamaattumik Ombudsmandip Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut qinnuigai suliarmi allagaatit tamaasa nassiateqqullugit oqaaseqaateqaqqullugillu.

Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut Ombudsmandimut oqaaseqaamminni ilaatigut allapput innuttaasup naammagittaalliutaa suliarmi illua'tungiusup isumaanik tusarniaatitut nassiussimagitsik, Aalajangiisartullu ilaasortani suliamik isummerfiginnittus-sat aggeqqullugit nalunaarfigisimagai. Aalajangiisartut oqaaseqaamminni "piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq akuersaarneqarsinnaanngitsumik sivi-sooq" aammattaq ajuusaarutigaa.

Ombudsmandip suliamik suliarinninni unitsinniarlugu tamanna tunngavigalugu aalajangerpoq.

(J.nr. 2019-329-0010)

4.9 Qimmit pillugit naammagittaalliuut qimmit piginnittaannut nassiunneqarsinnaavoq

Innuttaasup qimmeqatigiit pillugit naammagittaalliumminik kommunip suliarinninnera Ombudsmandimut naammagittaalliuutigaa.

Innuttaasup Ombudsmandimut naammagittaalliummini ilaatigut oqaatigaa naammagittaalliuunni allanngortinneqanngitsoq kommunip ingerlateqqillugu suliami illua'tungiusumut, qimmit piginnittaannut, nassiussimagaa. Innuttaasoq isumaqarpoq tamanna nipangiussisussaataaneq pillugu malittarisassanik unioqqutitsinerusoq.

Kommunip qimmeqatigiit pillugit naammagittaalliuut qimmit piginnittaata suliami illua'tungiusutut tusarniaavigineqarneranut ilaatillugu nassiussimavaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq naammagittaalliummik ingerlatitseqqilluni qimmit piginnittaannut nassiussineq nipangiussisussaataaneq pillugu malittarisassanik unioqqutitsinerunngitsoq.

Ombudsmandi suliami tamatuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqarqinngilaq.

(J.nr. 2019-504-0021)

OMBUDSMANDI PILLUGU INATSIMMI § 11 TUNNGAVIGALUGU NALUNAARUTIGINNINNEQ

All. ombudsmand Vera Leth

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 11-kkut aalajangersarneqarpoq Inatsisartut inatsisaanni, Inatsisartut peqqussutaanni imaluunniit aqutsinermi allaffissornikkut aalajangersakkani atuuttuni amigaateqartoqarneranik paasisaqaruma tamanna pillugu Inatsisartunut Naalakkersuisunullu nalunaaruteqassasunga. Kommuni aalajangersakkat amigaataat eqqarsaatigalugit kommunalbestyrelsimut pineqartumut aamma taamatut nalunaaruteqassaanga.

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut aamma Naalakkersuisunut aalajangersagaq taanna tunngavigalugu 22. august 2019-imi manna pillugu nalunaaruteqarpunga. Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat aamma Naalakkersuisut 22. august 2019-imi nalunaarfigaakka pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 36, imm. 5-ip kalaallisua qallunaatuualu assigiinngissuteqartut.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 36, imm. 5 kalaallisut imaattunik oqaasertaqarpoq:

"Imm. 2 naapertorlugu kommunalbestyrelsip aalajangiinera Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaavoq. Kommunalbestyrelsip aalajangerneru angajoqqaatut oqartussaasumit [min understregning] kredsrettip ivertitaanit, tak. § 42, imm. 4, isumaqatigineqanngip-pat, pineqartup imm. 2 naapertorlugu najugaqarfissatut neqeroorummot aalajangersimasumut tigutinnissaa nuunnissaaluunniit aalajangiiffigeqqullugu kommunalbestyrelsip Ilaqutariinnermut Naalakkersuisumut inassutigissavaa."

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 36, imm. 5-ip qallunaatuua imaattunik oqaasertaqarpoq:

"Kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 2 vil kunne påklages til Det Sociale Ankenævn. Kan kommunalbestyrelsens indstilling ikke tiltrædes af den værge [min understregning], kredsretten har beskikket, jf. § 42, stk. 4 indstiller kommunalbestyrelsen til Naalakkersuisoq for Familie at træffe afgørelse om optagelse eller flytning til et bestemt botilbud efter stk. 2."

Nalunaarutiginninninni oaatigaara "forældremyndighedsindehaver" isumaqartoq "angajoqqaatut oqartussaasusermik tiggumiaqartoq", tassaanngitsoq "værge", tassaami "værge" inatsisip sinnerani eqqortumik nutserneqarsimammat tassaasoq "nakkutiliisoq".

Tamatumunnga peqatigitillugu oqaatigaara nalunaarutiginninnermi matumani pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip sinnerata nutserneqarnera isummerfiginngikkiga.

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut majimi Maniitsuliarput, innarluutilinnik paaqqinniffimmi Najugaqarfik Elisibannguami aamma utoqqaat illuanni Neriusaami misissuiartorlutik.

Misissuinerit pillugit ataatsimut oqaatigisassat

Paaqqinniffiit ataasiakkaat najugaqartuutiminnik pitsaasumik pinninersut malittarisassanillu paaqqinniffinnut ataasiakkaanut atuuttunik eqqortitsinersut paasiniaaneq Ombudsmandip misissuisarnerisa siunertaraat. Misissuineri paaqqinniffiit ini-taat aamma misissorneqartarput, misissuiartortullu pisortaqatigiinnik, sulisunik, naju-gaqartunik najugaqartullu ilaqutaannik oqaloqateqartarput.

Paaqqinniffiit misissuineq sioqqulluarlugu misissuisoqarnissaanik allakkatigut ka-lerrinneqarajuttarput, Ombudsmandili siumut kalerreeqqaarnani aamma misissuisin-naavoq.

Misissuinerit Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortunit ingerlanneqartarput. Om-budsmandip Meeqqat Pisinnaatitaaffiik Sullissivik MIO aamma Innarluutillit Oqaase-qartartuat Tilioq misissuineri Ombudsmandip naleqquttutut isigisaani peqataaqqul-lugit qaaqqusarpai.

Nalunaarusiaq misissuinerup kingornatigut suliarineqartarpoq. Ajornartorsiutit suut misissuiartortut misissuinerinni maluginiarsimaneraat nalunaarusiani taakkunani al-laaserineqartarput. Ombudsmandip paaqqinniffinnut ataasiakkaanut kaammattuutai nalunaarusiani aammattaaq takuneqarsinnaapput.

Misissuinerit tamatuma saniatigut Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasunut kommunimiluunniit paaqqinniffiup inissisimaffigisaaniittumi kommunalbestyrelsimut saaffiginninnissamut pissutissaqalersitsisinnaapput.

2019-imi misissuinerit pillugit takussutissiaq

Ukioq taanna misissuinerit pillugit takussutissiaq tulliullugu takutinneqarpoq, misis-suinerit ataasiakkaarlugit naatsumik allaaserinninnermik malitseqartumik. Misissui-nerit pillugit nalunaarusiat tamarmiusut www.ombudsmandi.gl-imi atuarneqarsinnaap-put.

Ulloq	Paaqqinniffik	Paaqqinnif- fiup suus- susia	Tililoq imalt. MIO peqa- taavoq	Najugaqar- tunik oqa- loqateqar- nerit	Sulisunik oqaloqate- qarnerit	Ilaqutaasu- nik oqaloqa- teqarnerit
27. aamma 28. februar 2019	Meeqqat Angerlar- simaffiat Tupaarnaq Nuummit- toq	Kommunip meeqqanik inuusuttu- nillu ulloq unnuarlu paaqqinnif- fiutaa	MIO	4	5	3
24. aamma 25. april 2019	Utoqqaat Illuat Luuvi- kasik Narsa- miittoq	Utoqqaat Illuat		5	12	1
20. aam- ma 21. maj 2019	Najugaqar- fik Elisiban- nqaq Ma- niitsumiit- toq	Innar- luutilinnik paaqqin- niffik	Tililoq	9	12	2
22. aam- ma 23. maj 2019	Angerlarsi- maffik Ne- riusaaq Maniitsu- miittoq	Utoqqaat Illuat		9	10	0

Meeqqat Angerlarsimaffiat Tupaarnaq Nuummiittoq

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut kommunip ulloq unnuarlu paaqqinniffiutaani Meeqqat Angerlarsimaffianni Tupaarnami Nuummiittumi siumut nalunaarutigisaasunik misissuineq 27. aamma 28. februar 2019-imi ingerlappaat.

Ombudsmandip Tupaarnaq paaqqinniffittut pisortaqatigiit najugaqartunut toqqissisi-manartunik angerlarsimaffippalaartunillu avatangiiseqartitsinissamik sapinngisamil-lu annertunerpaamik pissaanermik atuinaveersaarnissamik pingaartitsivigisaattut pit-saasorujussuarmik paasisaqarfignaa.

Najugaqartut, sulisut ilaqutaasullu paaqqinniffik assut nersualaarpaat. Sulisut misissui-artortunit oqaloqatigineqartut isumassuilluartuusut, unneqqarissuusut tunniusimasuu-sullu malunnarpoq.

Najugaqartut angajoqqaatullu oqartussaassusermik tigummiiaqartut pissaanermik atui-sarneq pillugu inatsit tunngavigalugu inatsimmi tassani malittarisassanik, matumani kommunalbestyrelsimut aamma Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut naammagittaalliornissamut periarfissaq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, ilisimatinne-garnissaat Tupaarnap qulakkiissagaa Ombudsmandip inassuteqaatigaa.

Ombudsmandip Tupaarnamik misissuineq pillugu suliaq tamatuma kingornatigut inaar-lugu suliarineqartutut isigaa.

Utoqqaat Illuat Luuvikasik Narsamiittoq

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut kommunip paaqqinniffiutaani Utoqqaat Iluanni Luuvikasimmi Narsamiittumi misissuineq siumut kalerriutigeriigaq 24. aamma 25. april 2019-imi ingerlappaat.

Ombudsmandip misissuineq tunngavigalugu pingaarnertigut paasisaa unaavoq Luuvikasimmi pisortaqatigiit sulisullu najugaqartunut timikkut pissaanermik atuinaveersaarnissaq eqqumaffigisorujussuugaat. Najugaqartut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut paaqqinniffimmi najugaqarnertik nuannaraat.

Luuvikasimmili pissutsit arlallit Ombudsmandi oqaaseqaateqarnissaanut pissutissaqalersippaat.

Luuvikasimmi pisortaqatigiit paaqqinniffiup marloriarluni – 2018-imi aamma 2019-imi januarimi – najugaqartunut nangissaqartitsisimannginnera ilaatigut paasissutissiissutigaa.

Ombudsmandi nalunaarusiami tamanna tunngavigalugu allappoq utoqqarnik paaqqinniffik Luuvikasittut ittoq nanginik taama pingaaruteqartigisunik piffissat ilaanni tunniussinnaanngippat tassani ilungersunartumik sumiginnaaneq najugaqartunillu nikarsaasumik pinninneq pineqartoq.

Taamaattumik Ombudsmandip ilaatigut inassuteqaatigaa taamatut pisoqaqqinnginnissaa Luuvikasiup Kommuni Kujallermi ingerlatsivik peqatigalugu qulakkeerniarlugu iliuuseqarfigissagaa.

Paaqqinniffimmi sulisoqarniarnerup najugaqartut tunngaviumik pisariaqartitamittut isumassorneqanngitsoornerannik nassataqartarsimaneranik pisortaqatigiit sulisullu arlallit nassuiaallutik oqaatigisaat Ombudsmandip ernumanartutut aammattaq isigai. Assersuutigalugu najugaqartut perusuersartinnissaat nangiisalu taarsernissaat sulisut piffissaqarfiginngissinnaasarsimavaat.

Misissuineq pillugu nalunaarusiaagallartumit erserpoq sulisut ingerlaavartumik illersorneqarsinnaasumik amerlassusillit suliffimmiittarnissaat qulakkeerniarlugu Luuvikasiup iliuuseqarfigissagaa Ombudsmandip inassuteqaatiginiaraa.

Kommuni Kujalleq nalunaarusiaagallartoq pillugu oqaaseqaammuni allappoq ajornartorsiutip sulisut pissutissaqanngitsumik suliartunngitsoortarnerannik pissuteqarsinnaanera kommunip ilimanartutut isigigaa. Kommunip tamatumunnga atatillugu oqaatigaa kommunip tamanna “sunniuteqarluartumik aqqikkuminaatsissima[*g*]aa, kommunip sulisut pinngitsaalillugit suliartortinneqartarnissaannut periarfissaqanngimmat” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq). Taamaattumik kommunip aammattaq allappoq kommunip “takujuminaatsi[*kk*]aa ingerlaavartumik illersorneqarsinnaasumik aalajangersimasunik sulisoqartarnissamik qulakkeerinninnissamik kaammattuuteqarneq qanoq maletsinniarneqarsinnaanersoq” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq).

Kommuni Kujallip nalunaarusiaagallartoq pillugu oqaaseqaatai misissoreerlugit Ombudsmandip paasinninnera suli unaavoq paaqqinniffik suliniutinik sulisut illersorneqarsinnaasumik amerlassusillit suliffimmiittarnissaannik qulakkeerisunik aallartitsisariaqartoq.

Ombudsmandilli tamanna imatut paasisariaqarpaa, tassalu Kommuni Kujallip paasinninnera unaasoq inassuteqaat taamaattoq kommunip malitsinniarsinnaanaviangikkaa. Tamanna Ombudsmandip ernumanartorujussuurtut isigaa.

Kommuni Kujallip paasinninnerata manna nassataraa, tassalu inassuteqaammik taamaattumik saqqummiussineq siunertaqanngitsutut Ombudsmandip isigisariaqaraa. Taamaattumik Ombudsmandi misissuineq pillugu nalunaarusiami inerniliivoq Ombudsmandi tamatumunnga atatillugu iliuseqaqqissinnaajunnaartoq.

Taamaattumik Ombudsmandip tamanna Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfimmut ilisimatitsissutiginiarlugu aalajangerpoq, taamaalilluni Naalackersuisoqarfik suliame iliuseqarnissamik isumaliutersuutiginninnissaminut periarfissaqarsinnaaqqullugu.

Najugaqarfik Elisibanguaq Maniitsumiittoq

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut Namminersorlutik Oqartussat innarluutinnik paaqqinniffiutaanni Najugaqarfik Elisibanguami Maniitsumiittumi siumut nalunaarutigisaasumik misissuineq 20. aamma 21. maj 2019-imi ingerlappaat. Misissuineq pillugu nalunaarusiamut missingiut Elisibanguamut aamma Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfimmut 6. september 2019-imi nas-siunneqarpoq.

Ombudsmandi nalunaarusiamut missingiut pillugu oqaaseqaatinik 2019-ip naanerani tigusaqarsimangilaq. Taamaattumik inaarutaasumik nalunaarusiaq aatsaat 2020-mi saqqummiunneqarumaarpoq.

Angerlarsimaffik Neriusaaq Maniitsumiittoq

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut kommunip paaqqinniffiutaanni Angerlarsimaffik Neriusaami Maniitsumiittumi siumut nalunaarutigisaasumik misissuineq 22. aamma 23. maj 2019-imi ingerlappaat.

Ombudsmandip pingaarnertigut paasisaa tassaavoq najugaqartut toqqissisimanartunik avatangiiseqarnissaat Neriusaap neqeroorutigigaa. Ombudsmandip paasisaa aammat-taaq unaavoq pisortaqatigiit sulisullu suliassatik tunniusimallutik unneqqarillutillu isumagigaat, taamatuttaarlun najugaqartunut timikkut pissaanermik atuinaveersaarnissaq eqqumaffigigaat.

Pissutsilli arlallit Ombudsmandi oqaaseqaateqarnissaanut pissutissaqalersippaat.

Ombudsmandi ilaatigut inerniliivoq utoqqaat illuata pissaanermik atuisarnek pillugu

inatsimmi malittarisassat pisuni arlalinni malittarsimangikkai.

Utoqqaat illuat ilaatigut najugaqartunik puigortunngortunik uffaanermt, atisanik taarsiinermt nanginillu taarsiinermt atatillugu pisuni arlalinni aalajangiilluni tigumminnitternermigut timikkut pissaanermik akuttunngitsumik atuisarsimavoq, kommunalbestyrelsi taamaaliornissamut siumut akuersissuteqariingikkaluarteq. Pisut tamakku pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit naapertorlugu aammattaaq nalunaarutigineqartarsimangillat.

Tamakkua saniatigut utoqqaat illuanni puigortunngortunut immikkoortortaqaarfimmi najugaqartut ineeraasa matui silarliit "matumik immikkut ammaatnik" marloriarlugit tooqqaarlugit matumik ammaasussanik ikkussivigineqarsimapput. Tamanna kommunalbestyrelsip aamma akuersissutigimangilaa.

Pissutsit taakku marluk Ombudsmandip misissuineq pillugu nalunaarusiamini isornartorsiorlugit oqaaseqaateqarpoq.

Neriusaami pisortaqatigiit misissuinerup nalaani oqaatigaat sulisut paaqqinniffik pillugu inuit attaveqaqatigiittarfiisigut oqaaseqaateqaqqusaanngitsut, Qeqqatalu Kommuniata suliaasaqarfimmi tassani politikkaa Neriusaap malikkaa.

Paasissutissaq taanna saqqummiunneqarmat Qeqqata Kommuniata Ombudsmandimut nalunaarutigalugu oqaatigaat inuit attaveqaqatigiittarfiini oqaaseqaateqarnissaq inerteqqutaanngitsoq. Kommuni sulisunut tamanut 2015-imi erseqqissaalluni nalunaarumik nassiussisimavoq pissutsit nipangiussisussaataaernerminni pineqartunut ilaatinneqartut sulisunit oqaaseqaateqarfigineqartassanngitsut.

Ombudsmandip tamatuma kingornatigut naatsorsuutigaa sulisut inuit attaveqaqatigiittarfiisigut paaqqinniffik pillugu oqaaseqaateqaqqusaanngitsut Neriusaap kukkusumik isumaqarnera kommunip nalunaarutaanik 2015-imeersumik paatsuuinermt pissuteqartoq.

Taamaattumik Ombudsmandip inassuteqaatigaa pisortaqatigiit sulisullu tamarmik pi-sortani atorfeqartitaasut kiffaanngissuseqarlutik oqaaseqaateqarsinnaatitaanerannut pingaarnerusutigut tungaavinnik ilisimasaqarnissaat Neriusaap qulakkiissagaa, matumani inuit attaveqaqatigiittarfii ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Qaanaami Utoqqaat Illuat (2018-imi misissorneqartoq)

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut kommunip paaqqinniffiutaani Utoqqaat Illuanni Qaanaamiittumi siumut nalunaarutigisaasumik misissuineq 26. april 2018-imi ingerlappaat. Misissuineq pillugu nalunaarusiamut missingiut Utoqqaat Illuannut aamma Avannaata Kommuniannut 18. september 2018-imi nassiunneqarpoq.

Kommunip nalunaarusiamut missingiut pillugu oqaaseqaatai Ombudsmandip 28. december 2018-imi aamma 2. januar 2019-imi tiguai. Ombudsmandip misissuineq pillugu

nalunaarusiani Utoqqaat Illuannut 19. marts 2019-imi nassiuppaa.

Nalunaarusiamit ilaatigut erserpoq Ombudsmandip pingaarnerusutigut paasisaa unaa-soq Utoqqaat Illuata avatangiisit toqqissisimanartut najugaqartunut neqeroorutigigai. Najugaqartut tallimat misissuiartortunit oqaloqatigineqartut oqaatigaat Utoqqaat Illuani najugaqarnertik nuannarigitsik.

Misissuiartortunut aamma oqaatigineqarpoq pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassat atuuttut Utoqqaat Illuata 2018-imi marts pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat atuuttut eqqumaffigisimangikkai. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit 1. december 2013-imi atuutilerpoq.

Misissuiartortut misissuinermi oqaloqatigiinnerit aallaavigalugit pingaarnerusutigut paasisaat unaavoq Utoqqaat Illuanni pisortaqtigiiit aamma sulisut najugaqartunut pissaanermik sapinngisamik annertunerpaamik atuinaveersaarnissaq eqqumaffigisorujusuugaat. Ombudsmandilli paasinninnera unaavoq eqqumaffiginneq taanna suliasaqarfimmi tassani malittarisassanik naammaginartumik ilisimasaqarnermik tunngaveqanngitsoq.

Ombudsmandip oqaatigaa utoqqaat illuanni pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi - kommunip, Naalakkersuisut Ombudsmandillu - pingaarnerusutigut nakkutilliineranni eqqortumik nalunaarutiginnittoqartarnissaa aalajangiisuusoq. Taamaalluni pissaanermik atuinermik taamatut nalunaarutiginninneq utoqqaat illuanni najugaqartut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerannik qulakkeereqataavoq.

Ombudsmandi paasissutissat misissuiartortunit pissarsiarineqartut tunngavigalugit inerniliivoq Utoqqaat Illuata pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat piffissami sivilunerusumi eqqumaffigisimangikkai, Utoqqaallu Illuanni najugaqartut eqqarsaatigalugit malittarisassat taakku unioqqutinneqartarsimasut.

Ombudsmandi isumaqarpoq taamaattoqarneratigut najugaqartut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerat aalajangiisuusumik innarlerneqarsimasoq. Ombudsmandip taama akuerineqarsinnaanngitsutut isorisarialerujussuuartullu taavaa.

Taamaattumik Ombudsmandip Avannaata Kommuniani kommunalbestyrelsi aamma Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat pissutsinik taakkuninnga Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23 "annertunerusumik kukkussuteqarsimanermit sumiginnaasoqarsimanermullu" tunngasoq innersuussutigalugu ilisimatippai.

Har du brug for vejledning?

Den 26. juni kommer tre forskellige myndigheder til Attu, med gode råd og vejledning. Du kan møde Ombudsmanden og Center for Arbejdsskader i Forsamlingshuset fra kl. 08 til kl. 12

Ilitsersorneqarnissat pisariaqartippiuk?

Juni 26-ani pisortaqrartit assigiinngitsut pingasut Attu-mut tikissapput siunnersuiartorlutik ilitsersuiartorlutillu. Inatsisartut Ombudsmandia aamma Sulisilluni Ajoqusemerit pillugit Sullissivik Katersortarfimmiissapput nal. 08-miit 12-mut.

INATSIARTUT OMBUDSMANDIAT OMBUDSMANDEN FOR INATSIARTUT

Inatsisartut Ombudsmandeqarfianni sulisoq naammagittaalliornissamut periarfissannik oqaluttuussisinnaasoq naapiguk.

Ombudsmandip Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu pisorta-ni oqartussaasut pillugit naammagittaalliuutit suliarisinnaavai. Ombudsmandip Green-land Business A/S aamma INI A/S pillugit naammagittaalliuutit pisuni aalajangersima-suni aamma suliarisinnaavai. Ombudsmandilli soorlu eqqartuussiviit, politiit pinerluute-qarsimasunilluunniit isumaginnittoqarfik pillugit naammagittaalliuutit suliarisinnaanngi-lai.

Pisut ukioq ataaseq sinnerlugu pisoqaassusillit naammagittaalliuutigineqarsinnaanngillat, allamullu naammagittaalliornissamut periarfissaqarpat taakku siulliullugit atoqaarsima-sariaqarpat. Suliamik aalajangersimasumik oqaloqatiginnissuteqarusukkuit oqartussaasup allagaanik suliarlu pillugu uppernarsaatinik allanik nassataqarneq iluaqutaassaaq.

Kom og med en medarbejder fra Ombudsmanden for Inatsisartut, som kan fortælle dig om dine klagemuligheder.

Ombudsmanden kan behandle klager over offentlige myndigheder under Grønlands Selvstyre og kommunerne. I visse tilfælde kan ombudsmanden også behandle klager over Greenland Business A/S g INI A/S. Ombudsmanden kan derimod ikke behandle klager over f.eks. domstolene, politiet eller kriminalforsorgen.

Forhold, som er mere end et år gamle, kan man ikke klage over, og man skal først have udnyttet eventuelle andre klagemuligheder. Hvis du har en konkret sag, du gerne vil tale om, er det en fordel at medbringe breve fra myndigheden og andre dokumenter om sagen.

TIKERAARNERIT ANGALANERILLU

All. ombudsmand Vera Leth

Meeqqat Angerlarsimaffianni Tupaarnami Nuummiittumi misissuineq

Ombudsmandeqarfiup Meeqqat Angerlarsimaffianni Tupaarnami Nuummiittumi misissuineq siumut nalunaarutigeriigaq 27. aamma 28. februar 2019-imi ingerlappaa.

Utoqqaat Illuannik Luuvikasimmik Narsamiittumik misissuineq

Ombudsmandeqarfiup utoqqaat illuanni Luuvikasimmi Narsamiittumi misissuineq siumut nalunaarutigeriigaq 24. aamma 25. april 2019-imi ingerlappaa.

Narsami paasisitsiniaaneq

Narsami innuttaasut Ombudsmandeqarfimmi sulisunik 25. april 2019-imi oqaloqateqarnissaminnut periarfissaqarsimapput. Innuttaasut tallimat saaffiginnipput.

Namminersorlutik Oqartussani inatsisilerinermi pisortamik ataatsimeeqateqarneq

Inatsisilerinermi pisortaq Kim Blokbo aamma Namminersorlutik Oqartussani inatsisilerinermi pisortangorlaaq ilisimateqatigiinniarlutik 8. maj 2019-imi ataatsimiipput.

Najugaqarfik Elisibannguami Maniitsumiittumi misissuineq

Ombudsmandeqarfiup innarluutilinnik paaqqinniffimmi Najugaqarfik Elisibannguami Maniitsumiittumi misissuineq siumut nalunaarutigeriigaq 20. aamma 21. maj 2019-imi ingerlappaa.

Ilisimatusarfimmi ilinniartunik atuartitsineq

Sulisuma ilaata Ilisimatusarfimmi isumaginninnermi siunnersortinnngorniarfimmi atuqatigiit Ombudsmandip suliai suliassaalu pillugit 21. maj 2019-imi atuartippai.

Angerlarsimaffik Neriusaami Maniitsumiittumi misissuineq

Ombudsmandeqarfiup utoqqaat illuanni Angerlarsimaffik Neriusaami Maniitsumiittumi misissuineq siumut nalunaarutigeriigaq 22. aamma 23. maj 2019-imi ingerlappaa.

Maniitsumi paasisitsiniaaneq

Maniitsumi innuttaasut Ombudsmandeqarfimmi sulisunnik 24. april 2019-imi oqaloqateqarnissaminnut periarfissaqarsimapput. Innuttaasut aqqanillit saaffiginnipput.

Nunat Avannarliit Killiit Ombudsmandiisa Savalimmiuni ataatsimiinnerat

Nunat Avannarliit Killiit Ombudsmandii Savalimmiuni 25. juni 2019-imit 27. juni 2019-imut uanga peqataaffigisannik ataatsimiipput, tassanilu Savalimmiut, Danmarkip, Islandip Norgellu Ombudsmandii aamma peqataapput.

Nuummit Qeqertarsuup Tunua tikillugu paasisitsiniaaneq

Sulisuma ilaat Qeqertarsuup Tunua tikillugu umiarsuaqqamik 23. juni 2019-imit 4. juli 2019-imit paasisitsiniaanermi peqataavoq, tassanilu Kangaamiut, Itilleq, Attu, Kangaatsiaq, Aasiaat, Kitsissuarsuit, Qeqertarsuaq, Saqqaq, Qeqertaq, Oqaatsut, Ilulisat, Ilimanaq, Qasigianniguit, Ikamiut, Akunnaaq, Niaqornaarsuk Ikerasaarsullu tikinnerqarput, tassa illoqarfiit nunaqarfiillu katillugit 17-it. Taakkunani sulisunnik oqaloqate-garnissamut periarfissaqartarpoq. Innuttaasut katillugit 13-it saaffiginnipput.

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannik ataatsimeeqateqarneq

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat 22. oktober 2019-imi ataatsimeeqatigaara, tassanilu qulequttat 2018-imi ukiumoortumik nalunaarutinni eqqaasimasama oqaluttuarinissaannut periarfissarsivunga. Ombudsmandeqarfimmi massakut ajornartorsiutaasut unaminiagassallu ataasiakkaat aamma oqaluttuaraakka.

Niuernermik Ilinniarfimmi ilinniartunik atuartitsineq

Sulisuma ilaata Niuernermik Ilinniarfimmi Nuummiittumi inatsilerineri sulianik suliarinnittunngorniarfimmi atuaqatigiit Ombudsmandip suliai suliassaalu pillugit 23. oktober 2019-imi atuartippai.

Folketingip Ombudsmandianik inuulluaqqusilluni ilasseqatigiinneq

Folketingip Ombudsmandiaata Jørgen Steen Sørensenip tunuarnerani inuulluaqqusilluni 31. oktober 2019-imi ilasseqatigiinnermi Folketingip Siulittaasoqarfianit aqqissuunneqartumi peqataavunga.

Unnerluussisussaataasutut oqartussaasumut saqqummiussineq

Sulisuma ilaat Kalaallit Nunaanni Politiini unnerluussisussaataasutut oqartussaasumut Ombudsmandip suliai suliassaalu pillugit 22. november 2019-imi saqqummiussivoq.

Niuernermik Ilinniarfimmi ilinniartunik atuartitsineq

Inatsilerineri pisortap Kim Blok bop Niuernermik Ilinniarfimmi Nuummiittumi ingerlatsineri pikkorissarlutik atuaqatigiit Ombudsmandip suliai suliassaalu pillugit 25. november 2019-imi atuartippai.

All. ombudsmand Vera Leth

Lasse E. Risager siunnersortit pisortaattut atorfinnimit 2019-imi augustip qaammaataa naanerani atuutilersumik tunuarpoq.

Taarsiullugu Anja Rindom Bøndergaard 1. november 2019-imi atorfinitsippara. Anja Rindom Bøndergaard Københavns Universitetimit inatsisilerituutut kandidatiuvoq.

Lea Danyan Zheng erninermut atatillugu sulinngiffeqartup atorfiani taartaasutut 1. november 2019-imi atorfinitsippara. Lea Danyan Zheng Københavns Universitetimit inatsisilerituutut kandidatiuvoq.

Ombudsmandeqarfimmi inatsisilerituutut sulianik suliarinnittut amerlineqarnissaat naammagittaalliuutit tiguneqartut innuttaasullu ilitsersortinniarlutik saaffiginnittut malunnaatilinnik amerleriarnerat tunngavigalugu Inatsisartut Siulittaasoqarfiannut qinnuteqaatigaara. Qinnuteqaatiga Siulittaasoqarfiup 2019-imi junimi akueraa. Inatsisilerituutut kandidatimik tamatuma kingornatigut atorfinitsitsivunga, taannalu 1. marts 2020-mi sulilersussaavoq.

Ombudsmandeqarfimmi ukiup naanerani uku sulisorineqarput:

Inatsisilerinermi pisortaq Kim Blokbo

Nutserisut/oqalutsit pisortaat Jørgen Hansen

Immikkut siunnersorti Franz Amdi Hansen

Fuldmægtig Henrik Bach

Fuldmægtig Maliina L. Lyberth

Fuldmægtig Kamilla Krogh Jensen

Fuldmægtig Anja Rindom Bøndergaard

Fuldmægtig Lea Danyan Zheng

Nutserisoq/oqalutsi Ole Heinrich

Allatsi Alice Møller

KISITSISIT ATORLUGIT TAKUSSUTISSIAT

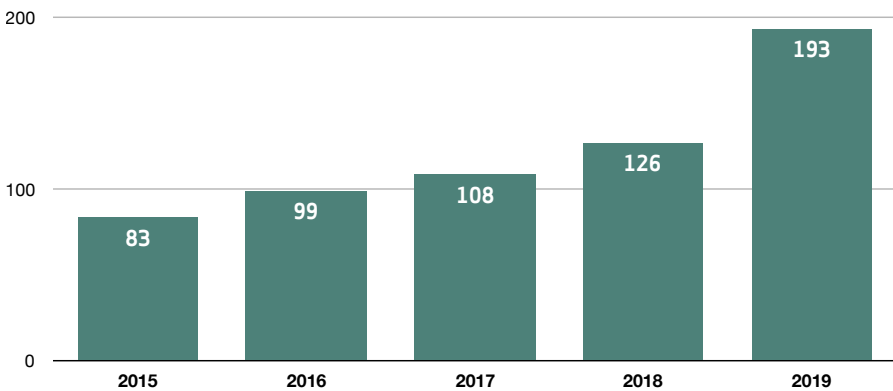
Kapitali manna 2019-imi Ombudsmandip sulianik suliarinninnerani kisitsisinik pingaarnernik imaqarpoq. Ukiut nalunaarusiuunneqartut siuliini sisamani kisitsisit sanilliuunneqarsinnaasut takutinneqarput.

2019-IMI SULIAT NUTAAT

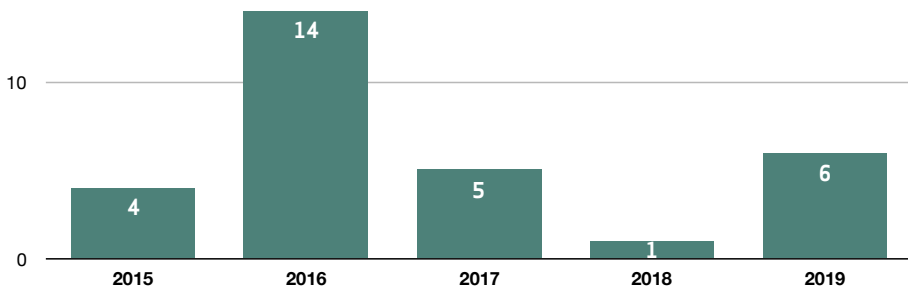
Naammagittaalliuutitut suliat pilersinneqartut	193
Namineerluni misissuiffiginninnertut suliat pilersinneqartut	6
Katillugit	199

Misissuinerit ingerlanneqartut	4
Ilittersuinerit	278

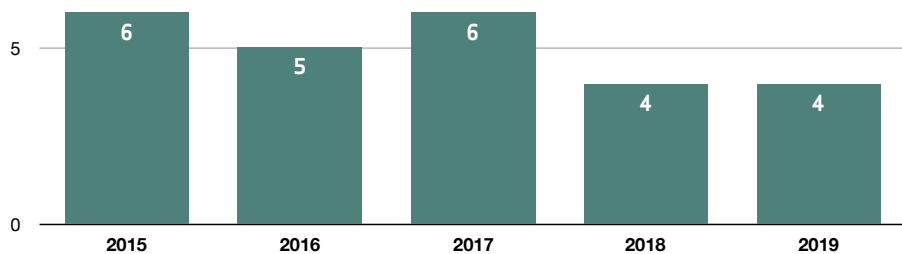
Naammagittaalliuutitut suliat pilersinneqartut

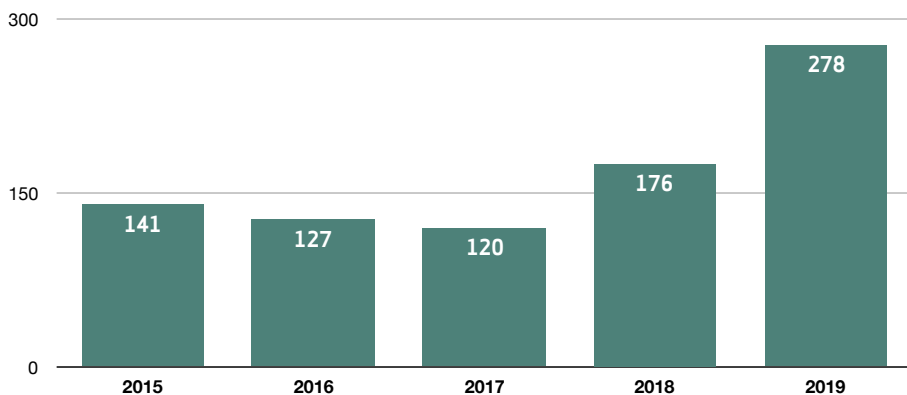
Namineerluni misissuiffiginninnertut suliat pilersinneqartut

Misissuinerit ingerlanneqartut

Ilitsersuinerit

SULIAT 2019-IMI INERLUGIT SULIARINEQARTUT

Naatsorsukkat tulliuuttut sulianik 2019-imi inerlugit suliarineqartunik tunngaveqarput. Taamaalillutik naatsorsukkat taakku sulianut inerlugit suliarineqartunut 2019-imi ukiunilu nalunaarusiuunneqartuni siusinnerusuni tiguneqarsimasinnaasunut tunngasuupput.

Suliat imatut inerneqarput:

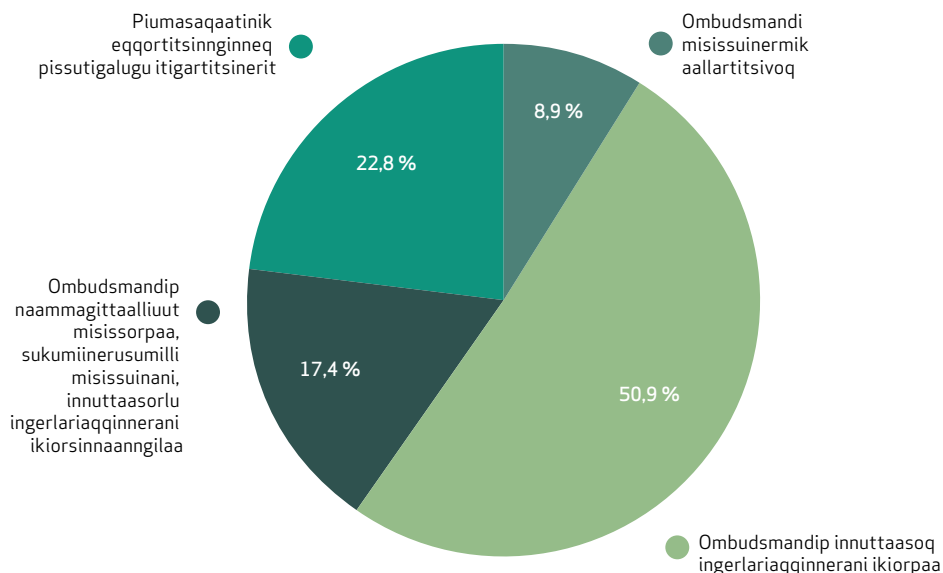
Ombudsmandi misissuinermik aallartitsivoq	
Isornartorsiuinerit, inassuteqaatit il.il.	5
Isornartorsuisoqanngilaq, inassuteqaateqartoqanngilaq il.il., matumani oqartus-saasup suliarinneqqilerneru ilanngullugu pissutigalugu	13

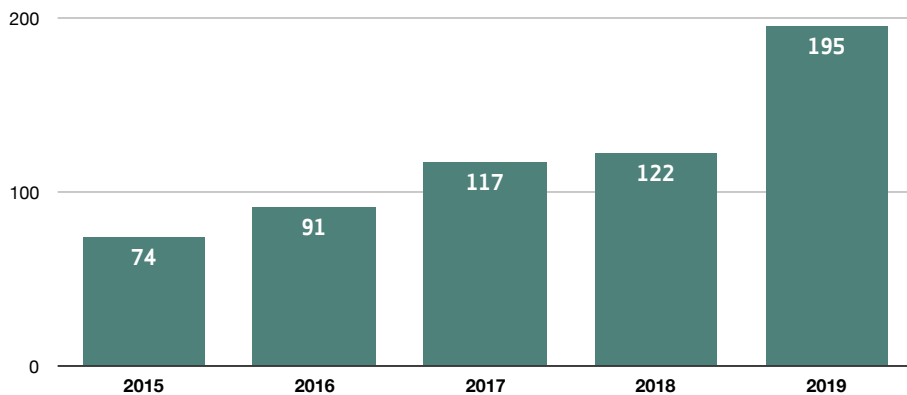
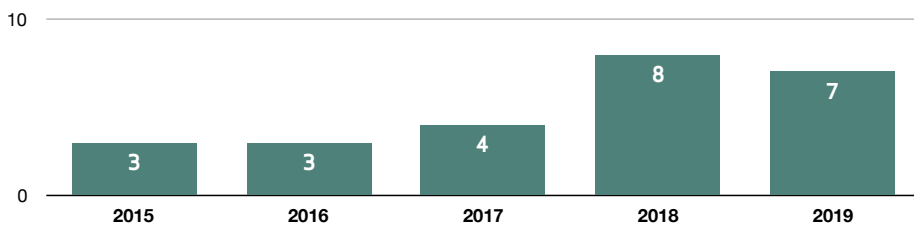
Ombudsmandip innuttaasoq ingerlariaqqinnerani ikiorpaa	103
---	-----

Ombudsmandip naammagittaalliuut misissorpaa, sukumiinerusumilli misissuinani, innuttaasorlu ingerlariaqqinnerani ikiorsinnaanagu	35
---	----

Piumasaqaatinik eqqortitsinnginneq pissutigalugu itigartitsinerit	
Naammagittaalliuut kingusinaarluni tunniunneqarpoq	9
Naammagittaallioornissamut periarfissat allat atorneqarsimangillat, Ombudsmandillu innuttaasoq ingerlariaqqinnerani ikiorsinnaanngilaa	8
Naammagittaalliuut Inatsisartunut, eqqartuussivinnut, naalagaaffimmi oqartus-saasunut allanulluunniit Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqanngitsunut tunngasuvoq	20
Naammagittaalliuut tunuartinneqarpoq naammagittaallioortorluunniit Ombudsmandip saaffiginnissutaanut qisuariannngilaq	8
Ombudsmandi suliap suliarineqarnerani peqataasinnaassuseqannginnerarpoq	1
Kinaassuseq isertuullugu naammagittaalliuutit	0

Suliat inerlugit suliarineqartut katillugit	202
Taakkunanga namineerluni misissuiffiginninnerit	7

Naammagittaalliutitut suliat inerlugit suliarineqartut**Nammineerluni misissuiffiginninnerit inerlugit suliarineqartut**

Taaguutit sumut tunngasuuppat?

Ombudsmandip misissuinermik aallartitsivoq

Tassani suliat Ombudsmandip misissuiffigisimasai aamma soorlu suliami allagaatinik aamma/imaluunniit oqaaseqaammik oqartussaasumit naammagittaalliummi pineqartumit pissarsiniarfisimasai ilaapput.

Ombudsmandip innuttaasoq ingerlariaqqinnerani ikiorpaa

Tassani suliat Ombudsmandip misissuinermik aallartitsingikkaluarluni suliarisimasai ilaapput. Taakku assersuutigalugu tassaasinnaapput suliat oqartussaasumut susasqaartumut siullermik suliarisassanngorlugit nassiunneqarnissaat eqqornerpaasutut Ombudsmandip isigisai. Taakkunani suliat assersuutigalugu oqartussaasumi inerlugit suliarineqarsimangitsut aamma suliat naammagittaalliortup tunngavilersuutai (taamaasa) oqartussaasup isummerfigissallugit periarfissaqarfigisimangisai ilaapput. Taakkunani suliat oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut ator-neqarsimangitsumik periarfissallit taamaattumillu Ombudsmandip oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorfissamut ingerlateqqillugit nassiussai ilaapput.

Ombudsmandip naammagittaalliuut misissorpaa, sukumiinerusumilli misissuinanani, innuttaasorlu ingerlariaqqinnerani ikiorsinnaanagu

Tassani suliat misissuinermik aallartitsinermut allatulluunniit suliarinninnissamut pis-sutissaqalersitsinngitsut ilaapput. Taakku assersuutigalugu tassaapput suliat upper-narsaatinik naliliinermik imaqarneri erseqqissut, ingerlatsiviup inuit ataasiakkaat pil-lugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu sulinerinnaanut tunngasut, suliat suulluan-gitsut, suliat naalakkersuinikkut siunertanik imaqartut sulialluunniit naammagittaal-liuut aallaavigalugu takuneqarsinnaasut isornartorsiuinissaq innuttaasumilluunniit inatsiseqartitsinikkut pitsaanerusumik inissisimalersitsilluni ikiuisinnaaneq ilimanan-gitsoq.

Kikkut naammagittaalliutigineqartut suliallu Ombudsmandeqarfimmi qanoq inernergarnarat ataani naatsorsuinerit takutippaat.

Kikkut naammagittaalliutigineqarpat ¹	Misissuinerit		Ombudsmandip innuttaasoq ingerlari-aqqinnerani ikiorpaa	Ombudsmandip naammagittaalliut misissorpaa, sukumiinerusumilli misissuinani, innuttaasorlu ingerlari-aqqinnerani ikiorsinnaanagu	Piumasaqaatinik eqqortitsinnginneq pissutigalugut itigartitsinerit
	Isornartorsiuneq il.il.	Isornartorsiuisoqanngilaq il.il.			
Kommuni ataaseq arlallilluunniit ²	4	7	70	18	16
Siulittaasup Naalackersuisoqarfia					1
Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik			1		
Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalackersuisoqarfik		1	1	3	
Inuusutissarsiornermut, Nukissiuuteqarnermut, Ilisimatusarnermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfik		1	2	1	
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik	1		1	1	
Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinerimut Naalackersuisoqarfik			1		
Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik					1
Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfik		1	2	2	

¹ Tabelit kikkut naammagittaalliutigineqarnerannik takutitsisut Naalackersuisoqarfimmut ukiup naanerani piusunut agguataarsimapput. Suliat inarlugit suliarineqartut oqartussaasunut suliasaqarfimmut allamat nuussimasunut atorunnaarsinneqarsimasunulluunniit imaluunniit Naalackersuisoqarfiup pisinnaatitaanerup ukiup naanerani inissisimaffigisaata ataaniittunut tunngasuupput. Qaasuitsulli Kommunia ilanngunneqarpoq, naak kommuni 1. januar 2018 aallarnerfigalugu tullerinneri malilugit Avannaata Kommunianut aamma Kommuni Qeqertalimmut avinneqaraluartoq.

² Kommunit assigiinngitsut pillugit suliat tamarmik ataatsimut naatsorsorneqarput. Tamanna naammagittaalliortup kinaassusianik isertuussinnarsinnaasariaqarnerup isiginiarneqarneranik pissuteqarpoq.

Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalakkersuisoqarfik					1
Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfik		1			
Oqartussaasut allat il.il. Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartut			2	3	1
Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut		1			
Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik	1 ³	1	2	1	1
Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik					1
INI A/S			2	2	3
Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat			1		
Peqqissaanermik Ilinniarfik			1		
Akilerartarnermik Aqutsisoqarfik			4		1
Pinaveersaartitsinermik Isumaginninnermillu Aqutsisoqarfik				1	
Peqqissutsimik Pinaveersaartitsinermillu Aqutsisoqarfik			2		
Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik			6	1	
Peqqinnissaqarfik, matumani Kal. Nunaanni napparsimmaviit il.il. eqqarsaatigalugit			4	2	
Oqartussaasup suup naammagittaalliuutigineqarnera paasiuminaappoq			1		1
Oqartussaasut il.il. Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqangitsut					19

³ Oqartussaasoq pillugu naammagittaalliuut ataasiinnaq suliami ataatsimi aallaavittut suliarineqartarpoq. Suliami 2019-6-imi Kommuneqarfik Sermersooq aamma Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik isornartorsiorneqarput. Taamaattumik suliaq taanna immersukkami matumani "Kommuni ataaseq arlallilluunniit"-p aamma "Isumaginninnermik Naammagittaalliuuteqartarfik"-up naalaanni ilanngunneqarpoq.

SULIAT SUMUT TUNNGASUUPPAT?

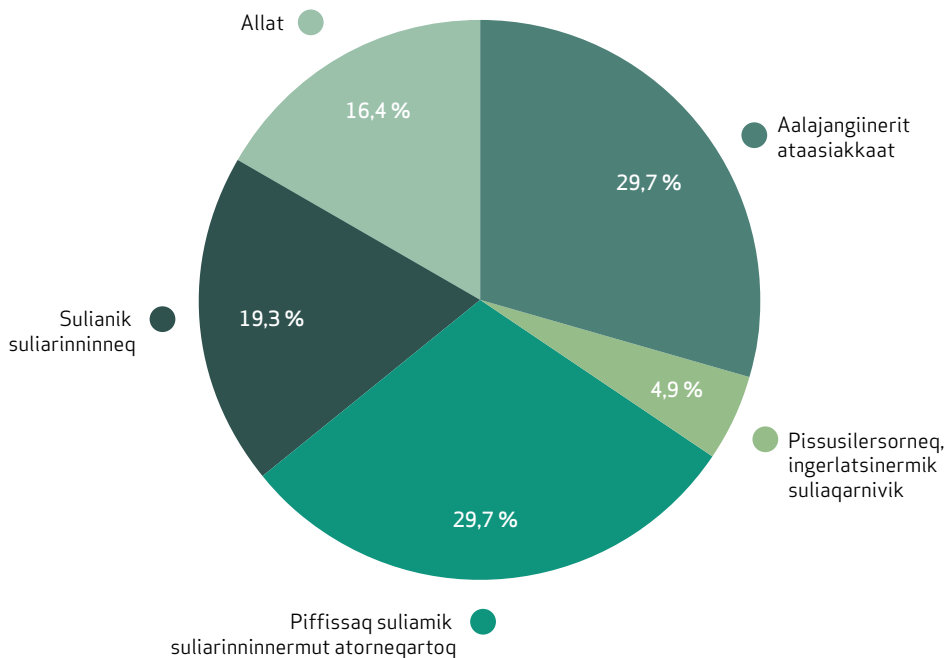
Kikkut naammagittaalliutiginerisa suliallu qanoq inerreqarnerisa agguataarnergarnerat ataani naatsorsuinermit takutinneqarpoq.

Kikkut naammagittaalliutiginerpat	Aalajangiinerit atasiakkaat	Pissusilerorneq, ingerlatsinermik suliaqarnivik	Piffissaq suliamik suliarinninnermut atornerqartoq	Sulianik suliarinnineq	Allat
Avannaata Kommunia	8	1	8	3	4
Kommune Kujalleq	3	2	5	1	3
Kommuneqarfik Sermersooq	14	2	20	11	3
Kommune Qeqertalik	5		7	4	
Qaasuitsup Kommunia	1			1	
Qeqqata Kommunia	1		6	2	
Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia	1				
Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik				1	
Ineqarnermut Attaveqaatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik	1			2	2
Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik	3				1
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinnermullu Naalakkersuisoqarfik	2			1	
Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermit Naalakkersuisoqarfik			1		
Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik	1				
Ilinniartitaanermut, Kulturqarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik			1	2	2
Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalakkersuisoqarfik	1				
Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik	1				

Oqartussaasut allat il.il. Ombudsmandip pisinnaati-taanerani pineqartunut ilaatinneqartut	1	2			3
Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut			1		
Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik	3		1	1	
Kalaallit Nunaanni Aalisar-sinnaanermut Akuersissuti-nik Nakkutilliisoqarfik				1	
INI A/S	1	1	2		3
Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarffiat				1	
Peqqissaanermik Ilinniarfik	1				
Akilerartarnermik Aqutsisoqarfik	2		2	1	
Isumaginninnermik Aqutsisoqarfik					1
Peqqissutsimik Pinaveersaartitsinermillu Aqutsisoqarfik			1	1	
Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik	6				1
Peqqinnissaqarfik, matumani Kal. Nunaanni napparsimmaviit il.il. eqqarsaatigalugit		2	1	2	1
Oqartussaasup suup naam-magittaalliutigineqarnera paasiuminaappoq					2
Oqartussaasut il.il. Om-budsmandip pisinnaati-taanerani pineqartunut ilaatinneqanngitsut	4		4	4	7

KATILLUGIT:

Aalajangiinerit ataasiakkaat	60
Pissusilersorneq, ingerlatsinermik suliaqarnivik	10
Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorineqartoq	60
Sulianik suliarinninneq	39
Allat	33

Kukkunerit sumiginnaanerilluunniit annertunerusut

Pisortat ingerlatsivianni annertunerusumik kukkussuteqartoqarsimanissaa imaluunniit sumiginnaasoqarsimanissaa ilimagisariaqartoq Ombudsmandip suliamik misissuinerata takutippagu, Ombudsmandi suliaq pillugu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut tamatumunngalu peqatigitillugu Naalakkersuisunut imaluunniit kommunalbestyrelsimut nalunaaruteqassaaq.

Tamanna Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23-kkut aalajangersarneqarpoq.

Ombudsmandi 2019-imi Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23 tunngavigalugu marloriarluni nalunaaruteqarpoq. Taakku tamarmik Avannaata Kommunionut tunngasuupput.

Suliat Ombudsmandimut taartaasartup suliarisai

Ombudsmandi 2019-imi suliami ataatsimi suliamik suliarinninnermi peqataasinnaasuseqarnani nalunaarpoq, taamaattumillu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata suliaq taanna Ombudsmandimut taamani taartaasartumut, Folketingip Ombudsmandianut Jørgen Steen Sørensenimut, suliarisassanngortillugu ingerlateqqillugu nassiup-paa.

Ombudsmandimut taartaasartup suliaq ataaseq 2019-imi inaarlugi suliaraa.